

VII

P 34887

g

Slovenski liberalci in loža.

Studija slovenskih verskih razmer.

Spisal: Liga + 53.

~~~~~  
*Ponatis iz „Slovenca“.*  
~~~~~


V Ljubljani, 1893.

~~~~~
Samozaložba. — Tisek »Katoliške Tiskarne«.

VIII eq 34887

L 23. 8. 1946.

1348

KAZALO.

	Stran.
I. Slovenski liberalci in loža	1
II. Nameni lože	7
III. Framasoni in naši liberalci sovražniki katol. vere	13
IV. Ljubezen, ne vera	15
V. Svetstva	16
VI. Loža in liberalci o naši duhovščini	17
VII „Divide et impera!“	22
VIII. Vera nima s politiko nič opraviti	26
IX. Demoralizacija, hujskanje	29
X. Katoliška — kriva vera	31
XI. Cerkev sovražnica narodnosti	32
XII. Boj papežu in škofom !	37
XIII. Cerkveni redovi, Jezusova družba	40
XIV. Tisek	44
XV. Tretji red	48
XVI. Nравnost	50
XVII. Verska šola	53
XVIII. Krščanski socijalizem	59
XIX. Narodnostni boj	64
XX. Sodba o srednjem veku	66

Slovenski liberalci *in loža.*

I.

Dovolj je že znano, kako besni slovenska liberalna stranka v svojih listih zoper vse, kar je katoličanu svetega, zoper vero in nravnost, kako ruje zoper cerkev in duhovščino, od papeža, škofov doli do zadnjega kapelana nikdo ni varen pred njo.

Pred letom dnij je izpregovoril dunajski „Vaterland“ o tem divjanju naših radikalcev te-le pomenljive besede:

„Kakor pričajo dogodki, so slovenski liberalci vredni bratje nemških liberalcev. Da, še več; slovenski liberalci hočejo te še prekositi. Akoravno smo navajeni na raznovrstne psovke, s katerimi so židovsko-liberalni dunajski listi grdili cerkev in njene služabnike, vendar se ne spominjamo, da bi kedaj kak list tako surovo napadel sv. očeta, katerega spoštujejo še celó krivoverci, kakor je to storil mladoslovenski list „Slov. Narod“. Kakor vse kaže, hočejo slovenski liberalci v kratkem času v polni meri nadomestiti, kar so v dvajsetih letih zamudili v liberalizmu.“

In od časa, kar je dunajski katoliški list tako trpko označil naše liberalce, se njihova besnost še čisto nič ni poglela, marveč je le še bolj zdivjala.

Kdor prebira naše liberalne liste zadnja leta in sliši, kako naši liberalci psujejo katoliško cerkev, vrine se mu, — ako ima le še količkaj verskega čuta, — nehoté vprašanje: Ali je to še katoliško, ali so taki katoličani? Seveda, liberalci nam odgovarjajo z „Rodoljubom“: „Kaj to vprašaš? Saj je vsak Slovenec dober katoličan, na Slovenskem ni liberalcev, kakoršne imajo Nemci in drugi narodi, kateri so v verskih zadevah v istini mlačni in katerim vera in verske stvari mrzé. . . . Brezverstvo, s katerim naši konservativci okoli mahajo, ni nič drugega, kakor pesek v očí nerazsodnemu ljudstvu, goli h u m b u g , s katerim dosežajo svoj namen, to je vladoželjnost.“

V resnici, te besede liberalnega „Rodoljuba“ so pesek v očí nerazsodnemu ljudstvu. To je krinka, pod katero se skriva liberalizem povsod, koder ne upa kazati se očitno. Da ste Vi liberalci, ali ako že rajši slišite, da ste Vi slovenski „naprednjaki“ tudi dobri katoličani, kdo Vam bo verjel?

To krinko potegniti raz obraz in tudi slovenski liberalizem pokazati v pravi podobi, to je namen tem člankom. Na prvi mah pa opazimo veliko sorodnost med nauki, katere učí framasonska loža, in med onimi, katere širijo slovenski liberalni listi.

Treba je le izjave in delovanje slovenskih liberalcev primerjati z izjavami in delovanjem frama-

sonskim, in resnica te trditve se bo takoj očitno pokazala. Tudi o naših liberalcih velja izjava načelnika neapoljske lože „Pestalozzi“ (Bauhütte 28. marca 1874): „Mi nismo več kristijani, mi smo frasoni, nič več in nič manj.“

O tem, je-li se bje ta razdiralni boj pri nas vedé ali nevedé, ne govorimo. Nadejamo se, da je poslednje resničnc.

Sedaj pa k dokazom:

Najprej pojasnimo pomen framasonstva. Kaj pa je framasonstvo ali prostozidarstvo? Framasonstvo je skrivna družba, razširjena do malega po vsem svetu, katere namen je, uničiti altar in prestol in sploh ves sedaj obstoječi družbinski red. Njena ost je tedaj obrnena zoper svetno in duhovsko gosposko, v prvi vrsti pa proti katoliški cerkvi, katero hoče kot sebi najnevarnejšo kakor hitro mogoče iztrebiti s površja zemlje. Svoja pogubna načela prikriva s plaščem dobrodelnosti, katero nosi vedno na jeziku kot vado za priprosto in nevedno množico. V resnici se pa ta dobrodelnost staplja v nič. Po besedah Leona Taksila, ki pozná popolnoma bistvo framasonstva, je dobrodelnost v ustih framasonov „najnesramnejši humbug, ki si ga je izmislil hudobni duh“. Ker je framasonstvo naravnost obrneno zoper katoliško cerkev, zato je razumljivo, da sovraži krščansko naravnost iz globočine srca, in zato pospešuje splošno naravno spridenost, in v ložah (shodnicah framasonskih) jih

je le malo še, katerih bi kužen duh, ki veje iz vseh framasonskih naprav, že popolnoma ne bil spridil. Filozofija framasonov je goli panteizem.

Sicer govore tripični bratje večkrat o „bogu“, katerega nazivljajo „zidarja sveta“, a ta framasonski „bog“ ni krščanski Bog, katerega mi častimo, ampak njegov nasprotnik iz pekla, katerega bratje . . . po božje časté, ga na pomoč kličejo, pred njegovo podobo na kolena poklekujejo in mu kadilo zažigajo, (Leo Taksil, Tripični bratje I., str. 4, in II., od str. 280 dalje.) Istó dokazuje grenobeljski škof Favva v svojih spisih zoper framasonstvo.

Že iz tega se spozna, kak duh veje v ložah, duh popolnoma protikrščanski. Zato se ni čuditi, da je katoliška cerkev vedno svarila vernike pred to pogubno družbo. Komaj se je framasonstvo okoli leta 1730 pričelo na Angleškem in jelo stegovati svoje mreže po svetu, že je papež Klemen XII. nastopil leta 1738 zoper njega, enako Benedikt XIV. leta 1751, Pij VII. leta 1821, Pij IX. leta 1846 in 1865 in sedanji sveti oče Leon XIII. leta 1884 v sloveči okrožnici „Humanum genus“, katera je posebno vzbudila jezo framasonov, in zopet v zadnjih okrožnicah, o katerih je „Narod“ tako zaničljivo poročal. Na podlagi obstoječih cerkvenih postav (primeri konstitucijo papeža Pija IX. iz leta 1869 z naslovom: „Apostolicae sedis moderationi“) je vsakdo, ki pristopi k framasonski družbi, ali jo podpira in pospešuje njene namene, izobčen iz katoliške cerkve.

To cerkveno postavo sem navedel radi tega, da vsakdo lahko spozna, kako prekoslovno protivna sta si katoličanstvo in framasonstvo, katoliška cerkev in loža, katoliški in framasonski nauk. Noben katoličan ne more vedoma postati framason, da ne bi bil že s tem izobčen iz katoliške cerkve in nikdo ne more ob enem framasonski načela razširjati in zagovarjati in pravi katoličan ostati, zakaj krščanstvo in framasonstvo drug drugega izključujeta.

Tu velja le apodiktični aut-aut. To naj si čitatelji dobro zapomnijo, da morejo presoditi, kako malo pravice imajo liberalci, se oblastno nazivljati dobre katoličane in bobnati ob svoje katoličanstvo.

Kakor katoliška cerkev, enako sodijo tudi framasoni sami, da med framasonstvom in krščanstvom ni mogoča sprava, in mir more nastopiti še le potem, ko bo ena stranka popolnoma uničena. Že br. . . Lessing je označil glavni in zadnji namen brezbožne družbe: „die Gestaltung der Jetztzeit zu leiten durch einen Centralgedanken, welcher gegenüber allen C o n f e s s i o n e n neutral bleibt“ in Leo Taksil (Tripični bratje, I., str. 270) pravi: „glavni namen framasonske družbe je odvrniti vse javno in zasebno življenje od pozitivnega krščanstva in vso človeško družbo postaviti na čisto človeško, t. j. panteistično-materijalistično podlago.“ Enak namen prisoja družbi katekizem kadošev, ko navdušuje brate: za boj proti svetni in duhovski oblasti. Zato

mora pri sprejetju vsak novi kadoš suniti z mečem v dve mrtvaški glavi, katerih ena je kronana s tiaro, druga s kraljevo krono. Ob enem mora govoriti besede: prekletstvo goljufiji, prekletstvo zatiranju (L. T., II., 216, 350 in drugod.) Ta namen izraža tudi geslo kadošev: „D . . M . . I . . Quand Mème“! To geslo pomeni: D = destrukcija = uničenje vse avtoritete, svetne in duhovske; M = materijalizem izvesti, v šoli, v državi; I = impozicija = vsiljevanje teh načel družini, narodu, človeštvu; Quand Mème = z vsemi sredstvi, to je z vsemi sredstvi je treba delati, da se vsili družini, narodu in človeštvu splošna destrukcija in materijalizem (L. T., II., 304). Rituval laških lož pa imenuje zadnjo željo framasonov in edino pravo srečo človeštva: „Boj na življenje in smrt kraljestvu, boj na življenje in smrt katoličanstvu. Z vsemi sredstvi, naj si bodo kakoršni-koli!“ (Rituali Massonici, Roma 1877, str. 122.)

Kakošna so pa ta sredstva, katerih naj se br. . . poslužujejo, da dosežajo družbin namen? O tem govori framasonski katekizem: Da se ta namen doseže, so dovoljena vsa sredstva, da le vodijo k namenu, zakaj naša zmaga je zmaga dobre stvari, kreposti in resnice. (L. T., II., 349.) Vit Dorrington, višja glava v družbi, se pa izraža še bolj jasno: namen framasonske družbe je uničenje vsake pozitivne vere in vsake vlade. V dosego tega namena so dovoljena vsa sredstva, kakor so umor, strup, kriva prisega. (L. T., II., 375.)

Da pa br. . . ne pozabijo delovati na to, da se doseže zadnji in glavni namen vse družbe, zato jih višja družbina oblast od časa do časa v posebnih okrožnicah opominja na njihovo dolžnost in jim priporoča tudi najprimernejša sredstva. Tako je leta 1886 laški veliki orient (višja framasonska oblast na Laškem) pozval razne velike lože po svetu, naj podpirajo svoje brate na Laškem „v boju zoper ultramontance, katerih napadi so vedno bolj predrzni.“ S katerimi sredstvi se frama-sonstvo bojuje zoper klerikalizem, t. j. katol. cerkev, o tem nas poučuje okrožnica, katero je isti ve-liko orient leta 1886 poslal ložam na Gorenjem Laškem, katera okrožnica je pa prišla po srečnem slučaju v katoliške roke in nato v jav-nost. Ker se liberalci poslužujejo istih sredstev zoper cerkev in duhovščino, kakor jih priporoča laški veliki orient framasonskim bratom, in ker je mogoče na podlagi te okrožnice spoznati, kako močno je framasonski duh že okužil tudi nas Slo-vence s pomočjo liberalnih naših listov, hočem po-dati važnejše odlomke iz tega framasonskega navoda.

II.

Nameni lože.

Čast . . . br(atom) . . . framasonskih lož v Gornji Italiji!

„ . . . . . Obrnemo se na lože in brate v Gornji Italiji v neki zadevi, ki je največega pomena za zmago resnice naproti pustolovnim izrodkom teokra-

cije in čeznaturnih ver, posebno katoliške vere, ki je najbolj trdoživa med njimi. Vse hvale vredno je kar se je na Laškem že zgodilo za humaniteto. Da' so se zatrli cerkveni redovi, da se je vzelo cerkvam njihovo premoženje, in da se je vničila svetna oblast papeževa, to so trije veliki zgodovinski dogodki, ki so podlaga framasonskega delovanja na Laškem. Vse hvale vredno je prizadevanje v tisku in šoli. Ali to še ne zadostuje. Med ljudstvom je še preveč globoko vkoreninjenih predsodkov. Zato je treba izkoristiti sedanji položaj in pridobitve preteklosti in določiti skupen načrt za delovanje, da potem srčno, mirno in gotovo svoj namen dosežemo.“

Ta skupen načrt se glasi:

„Najprej je treba prepričati ljudi, da se framasonstvo nič ne peča s politiko, marveč da je njegov edini namen dobrodelnost, miroljubnost in prizadevanje, ljudi oprostiti verig dógem in zapovedi, v katere jih je vkovala vera.

„Drugič je treba ljudi pridobiti za misel, da framasonstvo ne napada katoličanov, ampak le klerikalce, ki katoliško vero kazé in oskrunjajo, ker jo tirajo na politično polje. Da pa to dosežemo, treba je vedno povdarjati, da vera vživa popolno prostost in je nobeden ne napada.

„Vsakdanja skrb br. . . framasonov mora biti obrnjena na vzgojo in pouk v šoli. Skrbeti morajo, da ne bo nihče za učitelja nastavljen, ki

ima še količkaj verskega mišljenja. Šole naj bojo indiferentne (brezverske) ali pa **proti verske**. Da dobimo šolo v svojo oblast, moramo jo izviti iz rok občinam, ki so večkrat še polne verskega duha in jo podrediti državi, katero vladajo framasoni. Brezverska vzgoja naj se v nebesa povzdiguje, vse pa, kar dela nečast duhovniku ali klerikalnemu učitelju, naj se prav živo slika.“

„Da bo pa na polju poduka kaj vspeha, treba je prisiliti duhovnika, da molči. Zato vničujte njegovo veljavo pri ljudstvu, opisujte ga kot goljufa in hinavca, ki čednosti, katere drugim oznanuje, sam ne spolnuje, in tega, kar druge uči, sam ne veruje, in se tako živi le od neumnosti in nevednosti ljudij. Nižjo dubovščino je treba ščuvati zoper višjo in ji obetati, da jo hočemo oprostiti avtoritete škofovske in papeževe. Ljudem moramo pa prigovarjati, da imajo ne samo pravico oskrbovati cerkveno premoženje, ampak tudi pravico si izbirati župnike. Da te pravice sedaj ljudstvo ne izvršuje, prihaja od tod, ker ga je vladoželjnost papeževa in škofovska ogoljufala za to pravico.“

„Na ta način bomo vničili katoliško hierarhijo, vero izročili lajikom, duhovnika pa ponižali za državnega služabnika. — Te zveličavne ideje (!!)

razširjate najlažje po časnikih, društvih in javnih govorih . . .“

„Ta navod naj vsi br . . . natanko spolnjujejo“ sklepa okrožnica. „Nedaleč je namreč dan, ko bo

natura na razvalinah raznih ver pela pesen odrešenja, ko bo razodeta vera nehala zatirati človeške moči, ker se bo človek edino za to trudil, da doseže na tem svetu ono srečo, katero pričakuje zdaj, kakor nekake sanje, še le v prihodnjem življenji. Sploh ničesar ne opustimo, kar more ob veljavo spraviti vse, kar nosi verski značaj, posebno se borimo zoper katoliško časnikarstvo." (L. T. II. 386.)

Iz te okrožnice se kaže, kako sovražen duh katolištvu veje v ložah in s kakim orožjem se bojuje ta krtova družba. Nikar pa ne mislite, da se loža ne poslužuje v boji zoper katoličanstvo drugih sredstev razven teh, ki so v tej okrožnici priporočena. Omenim le eno, ki v okrožnici ni omenjeno, pa vendar vrlo dobro pospešuje framasonska načela. Mislím n e m o r a l n o s t. Že l. 1822 se je v tem oziru izjavil br. . . Piccolo: „Poglavitno je, da odtrgamo človeka od njegove družine in mu vzamemo n r a v n o s t. Ker se človek že od narave rad ogiba družinskim skrbem in hrepeni po prepovedanem razveseljevanju, zato je naša zmaga toliko lažja. Najboljše bodalo, katerega zabodemo cerkvi v srce, je korupcija.“

Tega prepričanja pa ni samo omenjeni framason, ampak on je le naznanil recept, po katerem se je loža vedno ravnala in se še ravna, prepričana, da toliko časa ne more nihče biti dober framason, dokler še kaj drži na nraavnost in sramežljivost. Kako deluje loža v tem pogledu, nam pripoveduje Orly, bivši tajni svetnik in bavarski zastopnik v Švici

(od l. 1807—1827) in sam dolgoleten framason. „Posebno“ to so njegove besede, „temu se nisem mogel nikoli dovelj načuditi, kako goreče in vneto so iluminati vzlasti z razuzdanimi, poželjivost vzbujajočimi spisi za svoje namene obdelavali po-božno švicarsko ljudstvo. Povsod so vsiljevali te spise, posebno so si v svoji satanski zlobnosti izbrali za svoj delokrog slovečo Božjo pot „Maria Einsiedeln“, kamor prihaja vsako leto na tisoče romarjev iz Švice, z Nemškega in Francoskega častit nebeško Kraljico in si čistit svojo vest v zakramentu sv. pokore. In na tem kraju milosti Božje je odprlo framasonstvo tovarno nemoralnosti!

Trije bukvarji so na skrivnem založili nesramnih podob in ostudnih knjig, ki so se jako po ceni prodajale, vzlasti žeuski mladini.

V Aargau-u si je za razširjenje nemoralnosti v prvi vrsti trudil znani Zschokke, znan po svojem spisu: „Stunden der Andacht“.

K tej izjavi pristavlja Leo Taksil (str. 360): „Enako delajo tripični bratje še dandanes; kamor postavi framasonstvo svojo nogo, začne se takoj pornografično slovstvo, začne se nesramna umetnost in kakor iz tal rastó nesramne hiše.“ — — — Umejmo znamenja časa — pri nas!

Ozirajoč se na to, lahko si mislimo, kako iz srca vsem svojim sobratom je govoril br. . Helvetius, ko je rekel: „Ker velja pohotna ljubezen sploh za veliko zabavo, moramo imeti čistost srca za nekaj škodljivega. Moderni adopcijski obred stavi pa

čistost v krščanskem smislu naravnost v nasprotje z naravno postavo in pravi, da je naravnost le neki običaj, „delo nekega dogovora“, ki se pa vsak čas lahko spremeni. „Drugi časi, druge nravi“.

Že iz dosedaj povedanega spoznavamo, da je framasonstvo v boju zoper altar in prestol ost v prvi vrsti obrnilo zoper altar, t. j. zoper katoliško cerkev in njeno duhovščino, katero napada na življenje in ji hoče vzeti ves vpliv na ljudstvo ter ji spodkopati vso veljavo. Na to merijo napadi na papeža, na škofe, cerkvene redove, posebno še na Jezusovo družbo, za ta namen deluje brezverska šola in nemoralnost, katera se goji v časnikih itd.

Toliko o framasonstvu v obče. Navel sem te črtice o bistvu, namenu in sredstvih družbe, da čitatelj spozna njeno pogubnost in nasprotje s krščanstvom in ker se hočem v nastopnem na ravno kar objavljeni načrt framasonskega delovanja sklicevati.

* * *

Obrnimo se zdaj k slovenskim liberalcem in poglejmo, v kaki razmeri so do framasonstva. Poglejmo njihovo javno delovanje, oglejmo si njihove liste! Kaka načela se v njih zagovarjajo in širijo med ljudi! Primerjajmo ta načela s krščanskimi načeli, — kako nasprotje! Primerjajmo jih pa z nauki framasonskimi in — kolika sličnost, kaka enakost v naukih in sredstvih! Žalostna resnica je, da delujejo naši liberalci — mislimo in upamo, da nevedoma — popolnoma v smislu lože. Poglejmo si stvar bolj natanko.

III.

Framasoni in naši liberalci sovražniki katoliške vere.

Vsa zgodovina in vsi obredi framasonstva kažejo smrtno sovraštvo do katoličanstva. Odveč je, o tem govoriti podrobneje, ker sovraštvo do cerkve je bistvo te družbe, torej morajo tudi posamezni pojavi biti napolnjeni s tem srdom. To dokaže jasno kot beli dan Leo Taksil v obeh zvezkih svojih „Tripičnih bratov“. In škotski obred sam pravi: „Izmed treh sovražnikov (postava, imetje in vera) mora najprej biti vera predmet našim smrtonosnim napadom“ (L. T., II., 381) in br. . Fleury, višja glava francoskih lož, se je leta 1877 izrazil o veri: „Vera je vedno ključ sužnjosti, zatiranje se bo vedno opiralo na njo.“

Načelnik neapoljske lože, Pestalozzi, piše pa v framasonskem listu „Bauhütte“ (28. marca 1874) o katoliški cerkvi: „O protestantizmu, ki je popolnoma v sužnjosti črk in je v tem močvirju obtičal in se razdrobil v razne verske ločine, ki nimajo nobene moči, govorimo še, kakor o statistični rubriki, a jezuitsko skupaj zvarjena organizacija katoliškega sveta je še moč, ki zelo zadržuje človeštvo na poti do humanitete. Tega ne smejo vneti b. . prezreti, zato mora veljati boj v prvi vrsti katoličanstvu“ itd.

Br. . Findel pa méni: „Vsak frامason, ki ni slep, lahko spozna, na kaj morajo meriti naši na-

pori, namreč na to, da uničimo avtoritetno načelo cerkve, na katero načelo se ljudska vzgoja do zdaj še opira.“ (L. T., II., 382.) Naj ti citati zadostujejo. To sovraštvo lože do katoliške cerkve dokazuje tudi njeno geslo: „Boj altarju, boj prestolu z vsemi sredstvi“. To pomeni obred kadošev z dvema mrtvaškima glavama, ki pomenita, kakor smo že rekli, cerkev in državo.

V sovraštvu do katoliške cerkve posnemajo slovenski liberalci vedno bolj odločno in očitno framasonске brate. Res je, da tega nikakor nočejo pripoznati, ampak da hočejo biti najboljši kristijanje in najboljši katoličanje, saj pravijo v „Rodoljubu“ (19. septembra m. l.), „da je vsak Slovenec dober kristijan“, tedaj tudi liberalci; saj trdijo, da ne napadajo vere, in še celó, da so boljši katoličanje, kakor duhovniki in škofje. A to naj nas ne moti, to je le pesek v oči. Saj tudi framasonstvo v nekem navodu (L. T., II., 377) opominja brate: naj prikrivajo svoje prave namene, „ako je oblačno“, t. j. ako še ni varno, naj na videz orjaku, katerega hočejo uničiti, zažigajo kadilo in gamolijo, da tako bolj gotovo dosežejo svoj namen. Tu pač velja v polni meri: *facta loquuntur*, drevo se po sadu spozna. Katoliška cerkev jim je pravi kamen spodtike, ob kateri se zadevajo pri vsaki mogoči priliki. Ni je skoro naprave v katoliški cerkvi, nad katero bi naši liberalci še ne vihali nosa in ne metali kamenja na njo. Hírarhija katoliške cerkve jim je zoperna, treba je tudi lajikom dati vpliv „in

sacra“, katoliška vera jim ni več edino zveličavna, njihove želje jih vlečejo proč iz cerkve „latinizatorjev“, cerkvene zapovedi so jim neznosno breme, pod katerim ječé in zdihujejo, kakor nekdanji judje v babilonski sužnjosti; duhovniki se jim pa zdé kakor kaki egiptovski tlačanski priganjači za časa Mojzesa, katerim polni gnjeva in srda kličejo: „Prej, ko se uniči ta klerikalni-jezuitski zmaj, boljše za nas.“

Da, še več! Našim liberalcem je ozir na vero, na Boga in njegove zapovedi nepotrebna stvar, oni poznajo le še enega gospoda, ki je državni absolutizem. Temu gospodu naj se vse pokori, še celó Bog v nebesih. (Primeri „Slovenski Narod“ 25. aprila 1892.)

Ali ni to početje po želji in receptu frama-sonskem?

IV.

Ljubezen, ne vera.

Znano je, kako slovenski liberalci rohné nad dogmatiko, nad dogmatizmom in priporočajo le l j u b e z e n. Ljubezen naj bo vez, ki združuje ljudi, pa ne ljubezen izvirajoča iz vere Kristusove, iz njegovih naukov, oprta na dogme, kaj še, ampak ljubezen v n a s p r o t j u z d o g m a m i. Liberalci hočejo neko ljubezen vere in to ljubezen je opeval tudi dunajski prerok in jo priporočal sorojakom. Da ta ljubezen ni krščanska, ampak v nasprotju s krščansko ljubeznijo, — to je že zdavnej dokazano. Na mladoslovenskem polju pa ni zrastle ta cvetka,

ampak na vrtu framasonskem. Ljubezen, katero naši liberalci oznanujejo, in vrh tega duhovnikom očitajo, da nimajo te ljubezni, ta ljubezen je plod frama-sonski. Kakor naši liberalci učé, da ni toliko ležeče na tem, „kaj da kdo veruje, ampak da ima le ‚ljubezen‘, pa je dobro“, enako uči loža v 18. stopinji „vitezov rožnjega križa“: „ni na tem ležeče, kaj da kdo veruje ali ne veruje, pač pa na tem, da pozna in spolnuje svojo dolžnost, ki obstoji v ljubezni, v verski strpnosti, t. j. v verskem indiferentizmu.“ (L. T. II. 344.)

V.

Svetstva.

Znano je dalje, kako sodijo slovenski liberalci o verskih „svetstvih“. Ni še preteklo leto dni, ko so ti vrli „katoličani“ duhovščini očitali zlorabo spovedi in tako indirektno ljudi odvrčali od nje. S tem so liberalci zopet pokazali, da posnemajo ložo, kateri so sv. zakramenti, posebno spoved, v želodcu. Primeri parodijo spovedi v 12. stopinji: „veliki mojster arhitekt“ (L. T. II., str. 178) in smešenje sv. obhajila in sv. maše v 17. stopinji (L. T. II., str. 238). Pri tej priliki omenimo še, kako je „Slov. Narod“ zaničljivo pisal o sv. Ignaciju Lojoli in ga v eno vrsto stavil z zloglasnim Machiavellijem, in mu vnovič podtikal „to nemoralno in kruto načelo“: „namen posvečuje sredstva“. Tako naj tedaj govori dober kristijan o možu, katerega stavi sv. nezmotljiva cerkev vernikom v vzor in posnemo in ga je

zato postavila kot svetnika na altarje. Ostudno je tudi pisanje in smešenje sv. Trojice v „Sl. Narodu“ 11. maja l. l., ki spominja na preklinjevanje Boga v ložah (L. T. II., str. 312 in 296) in na zloglasno travestijo sv. Trojice v framasonskem „clavis symbolorum secretorum“.

VI.

Loža in liberalci o naši duhovščini.

Že oni program laškega velikega orijenta nam je razkril sovraštvo lože do duhovščine. Odkod pač to sovraštvo? Odgovarja nam na to vprašanje „Suprema Vendita“ iz leta 1875: „Zato, ker so duhovniki najnevarnejši nasprotniki framasonstva.“ Zato je tedaj treba uničiti tega klerikalno - jezuitskega zmaja. In kako se v tem boju vjemajo naši liberalci s framasoni! Veliki orijent italijanski pravi: „Treba je ljudem govoriti, da framasonstvo ne napada katoličanov, ampak le klerikalce, ki so katoliško vero pokazili in onečastili.“

„Slov. Narod“ dne 13. oktobra leta 1891 pa piše: „Čemu podpirati ta slepi, nepravi katolicizem, ki ga je spravilo v nas vladno birokratstvo, da nas ruši mej sabo. Z našimi nazori strinja se brez zadržka pravo katoličanstvo, zato vrnite se k istemu in pustite potvorjeno, podvrženo katoličanstvo.“

Kakor loža, tako razlivajo tudi naši liberalci vso svojo jezo nad klerikalci (prim. „Slov. Narod“

11. aprila, 5. avgusta, 24. septembra itd.). Klerikalec je v očeh obeh zmes vse sprijenosti, o kateri velja: „Hic niger est, hunc tu Romanæ caveto!“

Framasonstvo uči (L. T., II., 377, 387, in izjava br. . Condorcet-a str. 380): „Treba je vedno poudarjati, da vere nihče ne napada, ampak le razvade“, treba je trditi, da vera vživa popolno prostost in vedno bolj cvete itd. „Slov. Narod“ 5. avgusta leta 1891 je pa pisal: „Očitanje, da mi napadamo duhovščino, je neosnovano, zlobno in pravo jezuitsko sredstvo, kakor tudi obrekovanje, da mi rujemo proti veri; dne 5. junija: „vera ni prav nič v nevarnosti“; 22. avgusta: „vera ne pride v nevarnost, kajti specifično kranjska vera, kakoršno hoté zdaj vpeljati, je kriva vera.“ Enako je „Rodoljub“, komaj da je pomolil mlado glavico iz plenic, dné 5. septembra modroval: „Na Slovenskem ni liberalcev, katerim vera in verske stvari mrzé. Brezverstvo, s katerim naši konservativci okoli mahajo, ni nič družega, kakor pesek v oči, goli humbug“ itd.

Prav v duhu lože je njegov oče, „Slov. Nar.“, dne 15. januarija leta 1891 hinavsko dokazoval, kako vera cvete, kako se prezidavajo samostani, kupujejo graščine, in se denar celó za Sudance nabira in tako je srečno prišel do tega, „quod erat demonstrandum“: „da pri najboljši volji ne moremo verovati, da bi bila vera v nevarnosti.“

Loža uči, da je izmed najboljših sredstev, uničiti vpliv duhovščine do ljudstva, prav živ

popis vsega, kar dela duhovščini nečast. Treba je duhovnika grditi in ometavati z blatom. Primeri program laškega velikega orijenta (L. T., II., 389). Zdaj pa pogledimo naše liberalne liste, kako tudi oni praktično izvršujejo frama-sonski nauk!

Le pogledjte jih, kako v pótu svojega obraza med seboj tekmujejo, kateri bi več blata nametal na duhovski stan!

Po vseh kotih slovenske domovine stikajo, da bi našli kaj sramotivnega za duhovščino, in ako se jim to posreči, s koliko radostjo obesijo tak žalosten dogodek na veliki zvon in bíjejo „plat zvona“: „Gledjte jih, taki-le so!“

Da pri tem lovu na škandale niso posebno izbirčni in kritični z ozirom na resnico, ni se čuditi, ker jim je le na tem, da duhovščini priložé nekoliko „prav gorkih“, naj so že zaslužene, ali ne.

Dalje je treba pomisliti, da tu velja boj cerkvi in duhovščini, in kdo bo pri takem boju še gledal na orožje, ali je pošteno, ali ne, saj učí dušna mati vseh liberalcev, to je loža, v starem sprejetem škotskem obredu, da je v boju zoper cerkev in duhovščino dovoljeno vsako sredstvo, ker „finis sanctificat medium“. (L. T. II. 349.)

Pa liberalci ne grdé le domače duhovščine; kjer sploh po širnem svetu staknejo kaj za duhovščino sramotilnega, pograbijo z veseljem in razobe-sijo na ogled na stranéh kakega liberalnega lista. Odveč bi bilo navajati posamezne izreke, vzemi v

roke katerikoli liberalni list, in se boš prepričal, da „nervus rerum“, ob katerem živé te vrste listi, je opravljanje in obrekovanje duhovščine.

Opozarjam le na „krestomatijo“ liberalnih izjav, katero je „Slovenec“ v začetku minolega leta zbral in priobčil v podlistku v spomin „finega takta“ slovenskih liberalcev. V podobnem položaju je naše liberalno leposlovje. Spominjam le na to, kako so nekateri naši leposlovci v svojih spisih opisali duhovščino. Posebno je tu treba opozoriti na ostudni pamflet v „Zvonu“ z naslovom „4000“.

Kaj pa hočejo doseči s tem orožjem? Odgovarja nam ona okrožnica laškega velikega orijenta: S tem hočejo duhovščino moralno uničiti, izpodkopati jej vso veljavo in jej tako zamašiti usta.

Dalje priporoča loža bratom . . ., naj postopajo v boju zoper cerkev in duhovščino prav previdno, naj se hlinijo, da ne napadajo duhovščine sploh, ampak da se boré le zoper prestopke, zlorabo njenega vpliva na ljudi in zoper njeno nestrpnost. Kažejo naj pri vsaki priliki, da duhovščina prestopa svoj delokrog ter da izziva in napada (Protokol lože „Alpina“ 19. marca 1887 in L. T. II. 380), ali da govorim z besedami br. . . . Condorcet-a: ko hočejo izvotliti in tako zamoriti drevo v korenini, govoré naj, da hočejo odrezati le škodljive brste.

Tudi v tem se kažejo naši liberalci vredne sluge bratov . . .-framasonov. Na eni strani vpijejo

in se roté, da ne „napadajo duhovščine in da je to očitanje neosnovano, zlobno jezuitsko sredstvo“ („Sl. N.“ 5. avg. l. 1891), na drugi strani pa v isti sapi, menda iz same gorečnosti za duhovščino, ne vedó, kako bi jo z blatom ometavali in katere priimke bi jej dali. Zmerjajo jo s „fanatiki“, „brezdomovinci“, „konservativnimi prekueuhi“ („Sl. N.“ 15. junija 1891. l.), „marijonetami, s katerimi giblje zlobna roka, s katoliškimi farizeji“ (18. aprila 1891. l.), „brezdomovinsko sodrgo“ (27. okt.); vsi raz sebe kričé nad duhovščino: „fanatizovani apostoli, ki mé-nijo biti nekaka ‚višja kasta‘, ki hočejo vse nadvladati in pod péto spraviti“ (13. okt.), „fanatizovani derviši“, „rjoveči levi“ (18. aprila), „izpeljančki“, „troti“ (18. aprila), „ljudje, ki nimajo nobene družbinske olike“ (28. aprila), „ljudje, ki pri javnem delovanju nimajo nič več etične podlage“ (5. avgusta) itd., itd.

Očitajo dalje duhovščini, „da zlorablja leco, katero spreminja v tovarno za ogenj in žveplo“ (7. avg.), „da kriči in razsaja, spreminja leco v židovsko shodnico“ (6. okt.), „da se bojuje s taktiko zavratnosti in kapelanske razposajenosti“ (27. febr.), „da je polna slavohlepja in nestrpnosti“ (27. febr.), „mladim kapelančkom“ pa še posebno očita „n e s r a m n o p r e v z e t n o s t“, vsled katere hočejo komandirati celo deželo, da mora že presedati vsakemu treznomislečemu človeku“ (15. jun.) itd., itd.

To so le nekatere psovke iz ne celega letnika našega liberalnega dnevnika. Koliko takega nelepega

gradiva je še nakopičenega v tem listu in pri drugih njegovih tovariših, ki stojé pod liberalno zastavo! Nemogoče je prekidati vsa ta liberalna gnojišča in nič kaj vabljivo, zato naj ti vzgledi zado-
stujejo.

VII.

„Divide et impera!“

V boju zoper altar in prestol se ravná frama-
sonstvo po načelu „divide et impera“: enega je
treba nahujskati zoper drugega, državo zoper cer-
kev, nižjo duhovščino zoper višjo. Po tem načelu
se loža povsod ravná, kjer se količkaj giblje, s tem
spričuje jožefinska dôba, dogodki pred francosko
revolucijo, sedanja Francija in Italija, in ne v zadnji
vrsti osoda verskega šolskega predloga v pruski
zbornici l. l.

Da je odstopil ondi goreči zagovornik verske
šole, minister Žedwitz, in je vlada sama umaknila
šolski postavni načrt, to je v prvi vrsti zasluga
nemškega frama-sonstva, ki je z vsemi sredstvi sku-
šalo razdvojiti protestantovske konservativce in ka-
toliški centrum, in klin razdvoja zabiti med mladega
cesarja, ki je bil do zadnjega časa vnet za versko
šolo na eni, in med konservativne ministre in kon-
servativne poslanske kroge na drugi strani.

Vsi frama-sonski in od lože podpirani listi so
brez prenehleja bíli na svoj „bum-bum“ in slikali
strašno nevarnost, ki bi pretila nemškemu cesarstvu
od strani katoličanov, ako bi se uvela verska šola.

Da se to načelo, namreč sejati prepir med cerkev in vlado, praktično v ložah vedno uporablja, pričuje dalje br. . . Condorcet (L. T. II. 381) in okrožnica laškega velikega orijenta (L. T. II. 389.).

Po tem framasonskem načelu se ravnaajo tudi radikalci. Gosp. vrednik! Ali se še spominjate, kaj so naši liberalci, njim na čelu „Slov. Narod“, počeli zoper našega premil. knezoškofa precej po žalostnem dogodku v Mayerlingu? In ali se še spomnite na pastirski list polu apostolskega duha, katerega je nato naš višji pastir izdal? Kaj je bil namen liberalnemu vpitju in zavijanju dogodkov? Ta namen je bil preočiten: hoteli so nahujskati svetno oblast zoper duhovsko, torej: „Divide et impera!“ Isti liberalci, ki so škofu očitali, da je vladno orožje, s katerim hoče širiti germanizacijo med nami, so ga ob onem času denuncirali vladi kot sovražnika Avstrije!!

Dalje: Kako se vedejo naši liberalci zoper duhovščino? Zdaj udrihajo na to, zdaj na ono stran; zdaj jim delajo zgago „razposajeni kapelani“ („Sl. N.“ 21., 27., 28. febr. itd.), zdaj škofje (24., 26. sept., 19. okt., 25. jul. itd.); zdaj delé svoje psovke tem, zdaj onim; nobeden ne uide, da bi katere ne dobil. Zdaj izkoriščajo škofa zoper škofa („Sl. N.“ 12. avg.), (Strossmayer in slovenski škofje), zdaj ščujejo vernike zoper duhovnike.

Podobni so naši liberalci onim vaškim „gladiatorjem“, ki napadejo s klicem: „Ali zabavljaš?“ vsakega, še tako mirnega človeka, ako le v vas stopi. Tako butajo naši liberalci ob škofijska stano-

vanja, župne dvorce in kapelanije, da, še v semenišču jim ni povšeči, in zato mečejo svoje bombe tudi ob to poslopje. („Sl. N.“ 13. okt.)

Preobširno bi bilo in bi prekoračilo obseg tega spisa, ko bi hotel navesti še posameznih vzgledov; najdeš jih, dragi čitatelj, skoro v vsaki številki kateregakoli liberalnega lista. Le to naj še omenim, kako so pred par leti skušali liberalci odvrniti duhovščino od škofa, od Boga jim postavljenega višjega pastirja, in tako ločiti glavo od telesa. Ko jim je duhovščina pokazala hrbet, ljubljenuemu svojemu višjemu pastirju pa poslala v dokaz neomahljive zvestobe in pokorščine udanostne adrese, vsule so se njihove puščice na duhovščino.

Omenil sem prej, da naši liberalci tudi hujskajo vernike zoper duhovnike. To še dokazovati, bi se reklo, sove v Atene nositi. Le pogledjte v posamezne fare, kdo je vodja in inspirator nezadovoljnežev, kdo največji nasprotnik duhovnikov, naj ta še tako vestno spolnjuje svojo dolžnost. Kak zagrižen liberalec, žalibog, da le prevečkrat oni, ki bi že vsled šolskih postav moral delovati na to, da se ohrani med njim in duhovnikom sloga in edinstvo, ker oba delujeta pod eno streho v vzgojo mladine. Kdo grdi duhovnike po listih? Ravno ti. In kak namen imajo ti sramotilni dopisi? Grdenje duhovnikov in hujskanje ljudij, t. j. vernikov, zoper njihovega dušnega pastirja. Zato pa tudi liste, v katerih je kak tak sramotilen dopis, v obilnem številu razpošljejo po dotični fari.

Tako se dela javno mnenje. V tem so si naši liberalni listi povsem podobni, posebno pa razume ta posel moniteur s Kongresnega trga. Pri tej priliki je tudi primerno vprašanje: V kaki razmeri so bili naši liberalci z dogodki v Poddragi? Koliko in kako je „Slov. Narod“ takrat pisal o žalostnih dogodkih v tej prej nepoznani vasi, je marsikaterim bralcem še znano. Faktum je, da je bila ona afera našim liberalcem prav po godu, saj hotelo se je ondi praktično izpeljati to, kar liberalni listi dan na dan oznaujajo in priporočajo. S Poddrago so žugali liberalci še večkrat potem zopet v nekem dolenskem kraju. Od kod ta duh med priprostimi, do zadujega časa mirnimi ljudmi?

Vsak vzrok ima svoj učinek; kje je pa vzrok teh žalostnih dogodkov, vedó najbolje liberalci sami, posebno „Slov. Narod“ in „Slovanski Svet“. Vsa stvar je importirana po liberalcih in podpirana po liberalnih listih.

Da bi ljudstvo odtrgali od duhovščine in ga napolnili s sovraštvom do nje, učé framasoni in dopovedujejo ljudem, da imajo verniki sami pravico, voliti in si izbirati svoje duhovnike. To oblast je po njihovih besedah imelo ljudstvo že od nekdaj, v teku časa mu je pa vladoželjnost škofov in papeža po goljufiji to pravico izvila. (Veliki orijent laški, L. T., II, 389.)

Ta nazor je znan tudi nam Slovencem. Zastopala ga je znana, zoper skupno škofovsko okrožnico goriške nadškofije naperjena brošura: „Zur Steuer

der Wahrheit“, izšla leta 1888. Iste nazore je zagovarjal z velikim patosom „Slovanski Svet“ leta 1889. Torej duševno sorodstvo med framasonstvom in slovenskimi liberalci je v tem oziru dokazano.

VIII.

Vera nima s politiko nič opraviti.

Odkar je vpeljana večinoma v vse evropske države konstitucija, odvisno je vse parlamentarno življenje od volitev, ki se ponavljajo v gotovih obdobjih. Kakoršne volitve, taki poslanci, take postave. Po sebi je umevno, da se loža ob takih prilikah trudi z vsemi sredstvi, kolikor mogoče svojih somišljenikov spraviti v postavodajalne zборе. Ker je po uradnih izjavah framasonskih edini resen nasprotnik modernemu, t. j. brezverskemu napredku katoliški duhovnik, zato si loža posebno prizadeva, da ga odstrani od javnega življenja, v prvi vrsti od volitev. Da pa to doseže, proglasila je geslo: vera nima nič opraviti s politikom. To geslo vodi in spremlja vse javno življenje po Italiji, Franciji in po njem se ravnaajo framasoni povsod, kjer imajo količkaj močij. Ta klic je pa tudi že brezštevilmokrat odmeval iz naših liberalnih listov. Kolikrat se je že očitalo naši duhovščini, da se vmešava v volitve, ob enem se ji pa na srce polaga, naj ostane v cerkvi, v javnost naj pa ne stopa, to polje naj prepusti lajnikom, ker „vera nima s politiko ničesa opraviti“. Kdo ne spozna v tej zahtevi naših liberalnih sorojakov framasonskega recepta!

„Duhovnik je sovražnik prostosti in svetlobe“, kliče framašenstvo skoro v vseh svojih obredih, in katekizem kadošev imenuje duhovnike „nesramne morilce človeške prostosti, prostega raziskavanja in prostosti vesti“. (L. T. II., 303 in 87.)

Slovenski liberalci trobijo tudi v tem očitanju s framašoni v isti rog. Tako se izraža njihovo glasilo „Sl. Narod“ 13. oktobra 1891: „Duhovniki... kohorta bojevnikov, ki zaradi mastne prihodnosti tudi z nečednimi sredstvi ropočejo proti pravam, ki so pripomogle do zavednosti naše. Oni hoté biti višja kasta, ki upa, da bo s svojo voljo in močjo vse nadvladala in spravila pod peto“; 15. julija: „na katoliški podlagi razcvita se najbujnejši terorizem“; 7. avgusta: „duhovni sipljejo žveplo in ogenj na narodno napredno stranko in mečejo vse, kar ni na njihovi strani, brez usmiljenja v pavšalni peklenški kotel“; 16. julija: „ti gospodje bi radi s silo nas nazaj potisnili v čase teme in duševne onemoglosti, radi bi vpregli napredujoče učiteljstvo slovensko v jarem cerkvenega hlapčevstva“; 28. aprila: „z lece učijo ljudje, ki nemale nobene družbinske omike in neso družega brali, ko „Danico“ ali „Rim. Katolika“ ali podobnega kaj“. — Taki ignoranti seveda ne smejo imeti besede v politiki!

Kakor pa skuša loža na eni strani svojim nasprotnikom, duhovnikom vtisniti znak mračnjaštva, tiranstva, neolike in surovosti, enako se sama sebe

imenuje razsvitljeno in si prilastuje ves napredek. Od tod tolikrat povdarje luč in omiko in napredek. Na stotine dokazov za to trditev dobiš v framasonskem obredniku od stopinje „pomocnikov“ do „suverennega, generalnega, velikega nadzornika v 33. stopinji“. Enako naši liberalci. Duhovniki so jim „mračnjaki“, „črnuhi“, „ki bi radi s širokokrajnimi klobuki in rakavimi kutami zamašili vsa okna, skozi katera prihaja človeštvu luč („Sl. Narod“ 10. sept.), oni so „nazadnjaki“, hrepeneči po srednjeveški temi“, a sami so pa „naprednjaki“, „prostomišljaki, omikanci, hrepeneči po luči in omiki“, svojo stranko so krstili „narodno-napredno“, ker ime „liberalec“ je pri Slovencih kaj na slabem glasu in bi se jih na to limanico vjelo le malo. Kaj čuda tedaj, da se bahajo s svojo inteligenco in finim taktom („Sl. Narod“ 13. nov.) ter vedno povdarjajo, da se boré za prostost in luč, zoper temo in duševno nazadnjaštvo.

Pri tej priliki omenim tudi mladoslovenskega gesla: „Vse za narod, svobodo in omiko“, ki jasno kaže framasonski izvir in sorodstvo z glavnimi načeli framasonskimi. Saj so besede „prostost“, „svoboda“, „omika“ šibolet, na katerega vedno frasoni kažejo in prisegajo.

Kakor tripični bratje črtijo vero, enako so iz sovraštva do vere slovenski liberalci zavrgli staro

katoliško-slovensko geslo: „Vse za vero, dom, cesarja.“ Ako ga pa še vse eno sèmtertje navajajo, je to le taktika, pesek v oči.

IX.

Demoralizacija, hujskanje.

Po načelu: namen posvečuje sredstva (katero je v loži v posebnem slovesu, akoravno se javno tolikrat je z u i t o m podtika in očita), po tem načelu poslužujejo se tripični bratje v boju zoper temo očitanja, da duhovščina demoralizuje ljudi, da širi nered in upor. Primeri katekizem kadošev. (L. T. II., str. 286.)

Iluminat Weisshaupt imenuje duhovnike „zagovornike nereda“, br.: Ragon pa zatiralce človeških pravic. To očitanje, da širijo duhovniki demoralizacijo, nered in upor, služilo je loži vrlo dobro za časa br.: Pombala na Portugalskem, ko je ta zloglasni ondotni minister zatrl Jezusovo družbo in katoliško cerkev tako opustošil, da se bo še leta in leta čutilo, akoravno je že več kot 100 let preteklo, odkar se je moral ta mož umakniti s političnega površja.

Enako očitanje se je razlegalo zadnja leta iz framasonskih glasil na Laškem, iz francoske zbornice in ondotnih listov, očitajočih duhovnikom, da hujskajo z lece ljudi k uporju do obstoječe vlade, in so tako vzrok vseh izgredov. Da, še to se je francoski duhovščini očitalo, da je v zvezi z a n a r-

histi, posebno še z njihovim načelnikom Ravachol-om in da je ona provzročila eksplozije v Parizu, ki so napravile toliko strahu.

Tudi na tem polju podajajo naši liberalci framasonom roke in pobirajo stopinje za njimi. Po besedah liberalnih listov so le duhovniki vzrok sedanjega narodnega razpora, oni delajo nemir, oni kalé vodo (volk in ovca!). Ako stori duhovnik pri volitvah svojo vestno dolžnost in priporoča katoliškega kandidata, gotovo mu ne bo odšlo očitanje, da h u j s k a in b e g a ljudi. Očita se duhovnikom, da so „rjoveči levi“, da so oni vzrok, da se „košatijo laž, verolomstvo, obrekovanje“, ti katoliški farizeji vlivajo strup v priprosto ljudstvo. („Sl. N.“ 18. aprila 1891.)

„Duhovniki trgajo sami narodu iz srca vero v katoličanstvo, ker kar duhovniki učé, to je le vera sovraštva („Sl. Nar.“ 9. marca), klerikalei so osvetljivi kakor Korzijanci, brezobzirni à la Machiavelli, pri njih javnem delovanju ni več etične podlage.“ („Sl. Nar.“ 5. avg.) „Na katoliški podlagi se motijo volilci, ščujejo tricijalke, zlorablajo lece, razcvita se najbujnejši terorizem (15. julija).

„Rodoljub“ imenuje duhovnike mešetarje, sleparje. Z eno besedo: „duhovniki so vzrok vseh razprtij, oni povsod zgago delajo, oni zanašajo korupcijo med priprosti narod (15. julija), oni so demagogična stranka“. (18. nov.) In v tem so si vsi duhovniki podobni, „škof dela prepir

(7. aprila), delajo ga pa tudi v prvi vrsti ti razposajeni kapelani, ki ne poznajo nobene avtoritete več in vse v blato vlečejo“ (21. febr.), da, duh slavohlepja in nestrpnosti prešnil je vsoklerikalno gardo.“ (27. febr.)

X.

Katoliška — kriva vera.

Loža dalje očita duhovščini, da ne uči prave vere, ampak krivo vero, zmoto. To dela pa loža zato, da bi ljudstvo odvrnila od duhovnikov. Katekizem kadošev govori v tej stvari: To, kar duhovniki učé, ni prava vera, to je prazna vera, kriva vera, duhovniki so katoličanstvo spridili in onečastili. (L. T., II., str. 302, 345, 387 in 389.) Stari škotski obrednik pa trdi, da je katoličanstvo spremenilo prvotno krščanstvo v spako.

Slovenski liberalci zmerjajo pa one, ki kažejo na njihove zmote, z obrekovalci. „Slov. Nar.“ 22. avgusta pa trdi: specifično kranjska vera, kakoršno hoté zdaj vpeljati, je kriva vera; 13. oktobra toži nad nepravim katolicizmom, in vera, katera se zdaj oznanuje od duhovnikov, je potvorjeno, podvrženo katoličanstvo. Prava vera se je ohranila le še pri liberalcih, še celó papež je nima. Saj piše „Slovenski Narod“ 10. septembra, da je še celó papež Pij IX. blagega spomina zapeljeval vernike v skušnjavo, in je bil svojemu nasledniku Leonu XIII.

v vsakem oziru (torej tudi v verskem) d i a m e -
t r a l n o n a s p r o t e n .

Pri tej točki omenim tudi napore naših libe-
ralcev, posebno tlačanov pri „Slovanskem Svetu“, za
p r a v o s l a v j e . Hotéč zapeljati slovenski narod v
razkol, slepé ljudi, da je razkolna cerkev ona prava
cerkev, v kateri sta učila sveta brata Ciril in Metod.
Ako je pa vzhodna, razkolna cerkev prava, mora
tedaj katoliška cerkev biti n e p r a v a in njena vera
kriva vera, ker resnica je le ena.

XI.

Cerkev sovražnica narodnosti.

Odkar je narodnostni čut tako vzbujen, je
klic: „ d u h o v n i k j e s o v r a ž n i k n a r o d a “
geslo, s katerim kaj rada pošilja loža svoje bojne
čete v boj zoper cerkev in vero. Ta klic se razlega
že več desetletij po vsej zapadni Evropi, in ta klic
je še vedno sredstvo, s katerim vzdržuje loža oblast
nad evropskimi narodi. „Klerikalizem je so-
v r a ž n i k “, zaklical je G a m b e t t a , ko je šlo zoper
konservativno Mac Mahonovo vlado; „klerikalizem je
naš najhujši sovražnik“, vzkliknil je C r i s p i v laški
zbornici nasproti nepokornim poslancem, ko so kazali
voljo, izpodmakniti mu ministerski sedež. In res, za
nekaj časa jih je s tem vzklikom pomiril. Kadar
čuti loža kako pretečo nevarnost, naenkrat zatrobi
v rog občutljive narodnosti in pokaže na
klerikalizem kot sovražnika; te parole se polasté na

to liberalni listi vseh narodov in ščujejo ljudi na duhovščino, in — nevarnost je odstranjena. S kratka, geslo: „duhovnik je sovražnik narodnosti“, je kost, katero loža v enomer gloda in katere se poslužuje v vsaki zadregi. Primeri posebno framasonski obrednik v višjih stopinjah v II. delu Taksilovih „tripičnih bratov“. Oficijelni pisatelj, framasonski br. . Findel, piše v tem oziru v brošuri: „Papstkirche und die Freimaurerei“ (str. 27), katera je izšla za odgovor na papeževo encikliko zoper framasonstvo: „Rimska cerkev podpira vsako vražo, vsako zatiranje. Harmoničnemu napredku narodov ni nič bolj na potu, kakor avtoritetno načelo, kakoršnega zagovarja ta cerkev. To načelo drži duha narodovega v skrajno sramotni sužnosti. Vsak papežu udan katoličan izroča svoje otroke fanatizmu in vražam in pomaga kovati verige prostemu narodnemu duhu.“

Kdo se tu ne spominja žalostnega kulturnega boja na Nemškem! Komaj se je nemška vojska vrnila leta 1871 zmagoslavno domov, niso se še zacelile rane, še so tekle solze po dragih junakih, ki so darovali v boju za domovino kri in življenje, kar nastane boj med brati iste narodnosti, a različne vere. Od vzhodnega morja notri do švicarskih planin je ves liberalen svet kričal nad katoličani, vsi liberalni listi so bili polni psovanja zoper nje, enoglasno so zahtevali, naj se jim omeji prostost, cerkveni redovi in svetni duhovniki, ki nočejo brezpogojno iz-

ročiti cerkve vsemogočni svetni oblasti, naj se zapodé čez mejo ali pa naj se potaknejo po ječah. Kaj so vendar huđega storili? Nikjer ni bilo nobe nega resničnega dokaza, a izmišljeno očitanje, da so katoličani, posebno pa še njihovi duhovniki sovražniki domovine, nadomestilo je vse dokaze. Zastonj so se duhovniki sklicevali na svoje junaštvo v ravnokar končani vojski, zastonj na svoje, v tem boju dobljene rane, zastonj na katoličane, ki so padli v tem boju za domovino, zastonj na odlikovanja, ki so jih zaslužili, a vse to ni nič pomagalo. V očeh liberalcev so bili vendar le „sovražniki domovine“, in kot „brezdomovinci“ so morali zapustiti svojo domovino in pri tujih narodih iskati gostoljubja. Iz framasonskih listov one dobe se pa spozna, da se je načrt za kulturni boj osnoval v ložah in da so ravno framasonski listi najbolj silili vlado k temu koraku.

Enako delajo sedaj framasoni na Francoskem, ki neprestano mečejo škofom in duhovnikom v obraz očitaje, da so sovražniki domovine.

Kaj pa slovenski radikaleci? Tudi v tem oziru jih najdemo v službi framasonstva. Očitaje, da je naša duhovščina nenarodna ali pa še celo protinarodna, to je — kakor videti — njihova glavna trdnjava, iz katere hočejo duhovščino moralno vničiti pri ljudstvu. Da se tega orožja poslužijo, je pa tudi umevno. To spozna tudi omejena liberalna pamet, da je naroden duh pri našem ljudstvu že precej vzbujen in da ta nikogar

bolj ne sovraži, kakor onega, ki mu hoče vzeti narodnost. Zato si mislijo: vtisnimo naši duhovščini na čelo Efijaltovo znamenje brezdomovinstva, govorimo ljudem, da je duhovščina naši narodnosti sovražna, da se brati še celo z zagrizenimi nemškutarji, in ako se nam posreči to misel ljudem vtepti v glavo, potem je vsa veljava duhovščine vničena in zmaga je naša. Ali naši liberalci ne mislijo samo tako, ampak tudi tako delujejo. To dokazujejo fakta. Kolikrat so nas že liberalci pismeno in ustno zmerjali z brezdomovinci! Kdo bi to preštel! Tako napr. se roti radikalni moniteur 15. jun.: „Brezdomovinci, vi skušate uničiti narodna društva in podjetja, vam ni za domovino, ampak za svoje stranske namene, za katere vam je narod sredstvo“.

In da bi bil vtis večji, zarohni še za njimi: „vi prekucuhi, ki delate zgago“. „Klerikalizem je brezнародen“ (29. apr.) „škofje so se zavezali z nemškimi liberalci, vsi so jednih miselj, v škofijski palači veje pravisti duh, kakor v praški kazini. Pastirski list (avstrijskih škofov) je naperjen proti Slovanom sploh, naj se še tako prikriva (17. febr.) mlajša duhovščina je deloma zašla na nenarodna pota (4. marca) „naši kapelani so galvanizovali vse nemškutarje v novo življenje, vrgli so narodnost za plot

(6. marca) „duhovni zanemarjajo narodne stvari“ (5. jun.) „pastirji s srebrno, zakrivljeno palico tu protežujejo italijanski, tam nemški živeljin napadajo narodnjake“ (3. avg.) „Po mislih škofa Zwergerja in njegovih učencev je Slovence zatirati sploh dobro in Bogu všečno delo (24. sept.)“ „Škofu Kahnu je zoperno vse, kar je slovensko, ne ljubi Slovencev, on je klerikalec in zato nasprotuje slovenskim težnjam (24. sept.)“ Posebno pa liberalci ljubljanskemu škofu očitajo mlačnost in sovraštvo do naše narodnosti. Tako piše isti „Sl. N.“ 25. julija, da je ljubljanski škof vzela bojno kopje v maziljeno roko, gorje našemu narodu, ako se v njem vkorenini narodnostni indiferentizem ljubljanskega škofa; on hodi z nemškutarsko kliko roko v roki (19. okt.) troti in kraljice so tujei in iz medu se ne delajo potvice na Kranjskem; mrtvi roki je silno težko pest odpreti (18. apr.); iz graških hribov prišla je nemila sapa v nas in zatemnila narodno obnebje (5. junija). Naj se mi ne vzame za zlo, da zabeležim tu še prekrasen naslov, katerega je pritaknil slovenski liberalizem katoličanom sploh v „Slov. N.“ 27. oktobra. Tukaj imenuje to glasilo „fine naše inteligence“ vse zavedne katoličane: brezdomovinska sodrga. Kaj ne, lep poklon!

XII.

Boj papežu in škofom!

Že iz navedenih citatov se vidi, kako se zaganjajo naši liberalci posebno radi v škofe. Pri tem napadu se ravnajo po reku Kristusovem: „Udaril bom pastirja in ovce se bodo razkropile!“ Saj so škofje višji pastirji in stebri, na katerih sloni sv. cerkev.

Da bi bilo več vspeha, skušajo ločiti škofe od duhovščine in vernikov, na drugi strani pa zopet stavijo tega ali onega škofa v nasprotje z drugimi. Zoper naše slovenske škofe zlorabijo avtoriteto škofa Strossmayerja, kakor da bi bil on drugih verskih nazorov, kakor drugi škofje; trijerskega zoper breslavškega („Sl. N.“ 12. avg.). Na jedni strani škofom očitajo narodno sovražstvo, na drugi pa najstrastnejši jezuitski verski fanatizem (12. avg.).

Tudi v tem niso naši liberalci izvirni; to, kar oni zdaj delajo, so že veliko desetletij prej počenjali bratje izpod „plameneče zvezde“ in „akacije“. Opozorim le na obnašanje tripičnih bratov in njihovih listov za časa vatikanskega koncila, pruskega kulturnega boja in „Lutzovanja“ na Bavarskem. Povsod jedna in ista pesem, le oblika je nekoliko spremenjena.

S v. O č e. „Papeštvo je vogelni kamen kato-liške cerkve; ono je tudi glavni steber in podpora

vseh drugih prestolov. Ker pa bÍje loža na življenje in smrt boj zoper to dvojno oblast (duhovsko in svetno), zato mora na vsak naèin pasti najprej papežev prestol, da se morejo po vrsti razrušiti vsi drugi.“ Tako je pisal framasonski „Siecle“ (Pachtler, „Stiller Krieger gegen Thron und Altar“, str. 233).

Kako sodi loža o papeštvu, spoznamo iz obrednika kadošev, po katerem mora novo vsprejeti kadoš med klicem: „Prokletstvo goljufiji, z meèem suniti v mrtvaško glavo, ki je pokrita s tiaro“ (L. T. II. 286.). Na to pa mora v èetrthi obljudi govoriti: „Z nogami tep tam tudi duhovsko in papeževo tiaro“ (L. T. II. 302.).

Lahko se reèe, da koncentrira loža v boju zoper kršèanstvo in obstojeèi red glavno moè zoper papeštvo. Rop Rima leta 1870 je po izjavah framasonov samih delo framasonsko, saj je bil Garibaldi višja glava skrivni druŹbi, enako razni drugi njegovi tovariši. Enako je francoska revolucija in upor leta 1848 sad njihovega truda („Freimaurer-Zeitung“ leta 1864, L. T. II. 373.).

Veliki orijent italijanski govori o tej stvari v Źe večkrat imenovani okroŹnici iz leta 1886: „Unièenje papeŹeve posvetne oblasti je jeden izmed treh zgodovinskih dogodkov, ki so graniten temelj framasonskemu gibanju v Italiji“. Loža pa z unièenjem svetne oblasti papeŹeve Źe ni zadovoljna,

marveč hoče uničiti papeštvo samo, in zato tudi po letu 1870 ne drži rôk križem, ampak v enomer ruje zoper sv. očeta in bruha nánj ogenj in žveplo.

Oglejmo si zdaj naše liberalce. Tudi tu vidimo sorodnost duha. Ali se še spominjate, kako je imenoval „Slov. N.“ slavnega Leona XIII.? Taki priimki so še celo v pristni framasonski družbi nenavadni. Dne 18. apr. l. l. norčuje se ravno ta list s sv. Očetom, porugljivo vprašajoč, ali bodo sedanje naklade in priklade (kje so pa katere?) zadostovale, da bomo vredno podpirali ropanega sv. Očeta!! Kar pa piše ta list 10. septembra o papežih Piju IX. in Leonu XIII., je pa naravnost posebno značilno. Po mnenju tega liberalnega lista sta si bila ta dva papeža v vsakem oziru diametralno nasprotna. Slavni Pij IX. mu je fanatičen dogmatik, ki ni gledal ne na desno, ne na levo, preklinjal je znanost, ni vedel vladati svoje strasti in je vernike zapeljal v skušnjave. Dalje govori o duševnem nazadnjaštvu, da za ugled cerkve ni treba svetne vlade in konečno žuga: „ako bi kedaj prestol rimskega papeža zasedel mož Pijevega duha, nastal bode proti njegovemu početju večji odpor, nego se je pojavil za časa zadnjega rimskega koncila. Dne 5. nov. simpatično omenja izgredov rimskih pouličnjakov, poroča radosten neresnico, da so katoliški študentje oskrunili spomin Viktorja Emanuela in se norčuje iz brumnih romarjev, ki so šli obiskat sv. Očeta.

Dne 6. oktobra imenuje celemu svetu znan in tudi od poštenih drugovercev pripoznan faktum, da so sv. Oče jetnik v Vatikanu in da so mu odvzete njegove dežele siloma proti vsem pravicam božjim in človeškim: neresnično vest, razširjeno po klerikalcih. To je po „Narodovi“ misli le „hujskanje“, to so le spletke, na katere je dalo rimsko stanovništvo odgovor!! Tako je pisal „Narod“ 6. oktobra, torej par dni po onih rimskih izgredih. Onim pa, ki zagovarjajo pravice papeževe, kliče: ne čohaj se, kjer te ne srbi. Torej osoda sv. Očeta naj nas nič ne briga! Tukaj pokažejo naši liberalci, koliko jim je do postavnosti, do pravice. Gledé postopanja framasonov proti posvetni oblasti zlasti pri nas v Avstriji opozorjamo čitatelje na knjigo „der Hammer der Freimaurerei am Kaiserthum der Habsburger!

XIII.

Cerkveni redovi, Jezusova družba.

Kdor črti cerkev, črti tudi vse, kar je cerkvenega. Ker so pa cerkveni redovi cvet verskega mišljenja in glavni steber sv. cerkve, zato je umevno, da je loža še posebno zoper nje obrnila svojo ost. Komaj je v prejšnjem stoletju zagledala loža luč sveta, začela je takoj bruhati strup zoper cerkvene redove, v pri vrsti zoper Jezusovo družbo. Ta boj je z nenavadno vstrajnostjo bojevala toliko časa, dokler ni dosegla svojega namena t. j. dokler ni bila Jezusova družba z raznimi drugimi redovi

vred zatrta. (Primeri veliki orijent, L. T. II. 386). Vničenje Jezusove družbe je pospeševala in povzročila loža. Tako je framasonska zasluga, da hočejo zdaj na Francoskem vse redove vničiti z nezgodnimi neopravičenimi davki, ker ta načrt se je skoval v loži. Kar pa loža želi, temu se ne upa nobena vlada upreti, sicer je v par tednih po nji, toliko moč ima loža na Francoskem. Pred letom dni je izšla brošura grenobeljskega škofa msgr. Fave, v kateri ta bistrourni zasledovalec framasonskega ruvanja nadrobno dokazuje mogočen vpliv lože na franc. cerkveno-politične stvari. Enako je bilo iztiranje redovnikov posebno jezuitov z Nemškega že nekaj let prej pripravljeno v ložah, kjer je posebno znani br. . . Bluntschli v brošuri: „Gegen die Jesuiten“ hujskal zoper jezuite in jim očital vse mogoče, že tolikrat ovržene pregreške, laži in obrekovanja. (Primeri: der Jesuitenorden, Regensburg, Pustet 1872.) Enako je v Braziliji l. 1873 loža zanetila boj med vlado in cerkvijo. S kratka: tripični bratje vedó, kaj so redovi v cerkvi, vedó kaj bi bila cerkev brez redov, posebno Jezusove družbe, ki je po izjavi sv. Alfonza najmočnejša trdnjava sv. cerkve, katero trdnjavo sta še celo Voltèr in D'Alambert občudovala. Ker je Jezusova družba najmočnejša trdnjava sv. cerkve, zato velja njej glavno napadanje skrivne družbe.

To sovraštvo do jezuitov zaneslo se je tudi med nas Slovence. Gojé ga liberalni listi, njim na čelu „Slov. Narod“. Kdo se ne spomni na znani

pamflet, ki je izhajal pred kakimi 10 leti v „Sl. Narodu“ kot podlistek, v katerem je pisatelj pod firmo „stat nominis umbra“ dokazoval z zavijanjem jezuitovskih spisov, da velja pri jezuitih načelo: namen posvečuje sredstva. Ne pri jezuitih, pač pa v ložah tripičnih bratov velja to načelo, kar frama-soni v spisih namenjenih za brate: sami pripoznavajo. „Quand Méme!“ Ker z resnico ne morejo priti jezuitom do živega, poslužujejo se laži, iz jezuitovskih spisov iztrgajo kak stavek, ga popačijo s tem, da kako besedo ali črko, ali vejico itd. pristavijo ali pa izpusté, nato vpijejo kakor prodajalci océta: „glejte, glejte, taki-le so jezuiti, sami se obsojajo“. In takega nedostojnega orožja poslužujejo se vsi nasprotniki jezuitov od zloglasnega Paskala do zadnjega pritlikovca, ki vpije zoper jezuite. Za dokaze jim služijo: laž, goljufija in kričanje! Protestant Murr obsoja v svoji zgodovini to nepošteno ravnanje nasproti jezuitom z besedami: „vsakemu nepristranskemu protestantu, kateremu je kaj do resnice, se mora studiti to početje.“ Enako obsojbo je izrekel tudi Döllinger v nadaljevanju Hortigove cerkvene zgodovine str. 857. Sicer so bila pa ta nepoštena očitavanja že večkrat na drobno ovržena in njihova lažnjivost dokazana, tako l. 1782 v neki v Augsburgu izišli knjigi: „Wahrmund oder Antwort auf alte Verläumdungen gegen die Jesuiten“, nedavno pa v knjigi „Jesuitenfabeln“ izišli pri Herderju v Freiburgu.

Vrnimo se nazaj k našim nasprotnikom jezuitov. Oni podlistek ni bil zadnji pojav proti jezuitom v naših liberalnih listih. Pri vseh mogočih prilikah in neprilikah udrihajo naši radikalei po jezuitih, njihov talar ima tudi na slovenske liberalce isti vpliv, kakor rudeč robec na purana. Od tod njih jeza. Tako piše „Slov. Narod“ dne 4. maja: „Prej, ko se uniči ta klerikalno-jezuitski zmaj, boljši je.“ Tu mi pridejo na misel besede, katere je frama-sonski list „Bauhütte“ l. 1874 prinesel: die jesuitisch zusammengeschweisste Organisation der katholischen Kirche ist noch ein formidabler Hemmschuh zur Humanität, da bringt der Dilettantismus wenig Vortheil, hier gilt nur: Entweder — Oder!“ Kako soglasje tu in tam! Dne 5. maja očita „Slov. Narod“ ljubljanskemu škofu, da je navdahnjen jezuitskega duha; dne 10. septembra se pa plaši pred „gospodi v jezuitskem kolegiju na rimskem Forumu, posebno pa pred njihovimi širokokrajnimi klobuki in raskavimi kutami“. Enakih in podobnih izjav o jezuitih, ali o redovnikih sploh se v naših liberalnih listih ne manjka. Zvonec nosi v tem oziru, kakor sploh povsod, kjer velja napad na duhovščino, „Sl. Narod“, dobro ga podpira „Slov. Svet“ in pa seveda leposlovni (!) „Ljubljanski Zvon“. Vzcr ostudnega napada na redovniško življenje je vzlasti „Zvonov“ pamflet „4 0 0 0“. Čitajočemu dotični oddelek se zdi, kakor bi ga oče tega spisa vodil okoli stanovanj ščetinatih čveteronožcev, kateri so, zdi se, zadnje čase pri naših liberalnih leposlovcih in

drugih časniških težakih postali vzor estetike. Pamflet „4000“ spričuje „fin okus in takt“ g. pisatelja in estetičen čut zvonarjev v „Narodni Tiskarni“.

XIV.

Tisek.

Moč tiska je znana framasonom. Že od svojega začetka si prizadeva ta družba spraviti tisek v svojo oblast in z brezbožnimi in nemoralnimi listi in knjigami pripraviti ljudi ob vero in poštenje. Brez enciklopedistov, ki so bili od prvega do zadnjega framasoni in so v svojih spisih rušili obstoječi državni, socijalni in verski red, bi težko prišlo do francoske revolucije. A tudi z revolucijo še ni bilo končano njihovo pogubno delo, marveč od tedaj so le še bolj predrzno in očitno razširjali svoja načela s pomočjo tiska in delovali na to, da so vse večje liste in literarna podjetja spravili v svojo oblast. V tem oziru označuje Leo Taksil kaj dobro tripične brate z besedami: „Kamor postavi framasonstvo svojo nogo, prikaže se tudi liberalen in nemoralen tisek.“

Okrožnica laškega velikega orijenta pa trdi: „Blažene ideje framasonstva se razširjajo najlažje po tisku in društvih.“ V katekizmu kadošev je pa vsebina četrte obljube: „Vsestransko razširjenje liberalnih nazorov, kar se najlažje stori s pomočjo tiska.“ (L. T., II., 301.) Bratje . . . so to obljubo tudi dejansko izvrševali in jo še izvršujejo. V

koliko tisoč iztisih zastruplja ljudi zloglasna lipska „Gartenlaube“, ki je popolnoma v rokah framasonskih in katere glavni namen je, delati pot framasonskim načelom v krščanske hiše! In koliko je tega lista tudi v izobraženih družinah slovenskih! Koliko zla, koliko materijalnih nezgod, verske in moralne spridenosti so provzročili med avstrijskimi narodi že dunajski framasonsko - židovski listi, kakor so „N. Fr. Pr.“, oba „Tagblatt-a“ itd. Da se meščanstvo in posebno da so se višji krogi od-tujili krščanstvu in se vrgli v naročje materijalizmu, to je večinoma zasluga imenovanih listov. Opozorim še na izjavo Orly-jevo, katera je bila že prej na-vedena. Pri nas Slovencih so vresničevanje takih načel in njihovo razširjanje prevzeli naši liberalci. „Slov. Narod“ služi že od svojega početka liberalnim nazorom; od framasonskih listov drugih narodov se loči skoro le po jeziku, duh je pa povsod eden in isti — duh framasonski, sovražen avtoriteti, sovražen posebno cerkvi in duhovščini. To je ona rudeča nit, ki vodi skozi vse letnike, le da se včasih bolj, včasih manj določno in jasno po-kaže. Popolnoma zatajil ni „Slov. Narod“ tega duha še nikdar. Da se pa ta duh posebno zadnje čase kaže v vsej svoji nagoti, spoznati je nekoliko že iz citatov, izcerpljenih iz tega lista v pričujočem spisu. V enakem duhu je govoril „Slovan“, enako piše njegov sin „Slovanski Svet“ in njegovi „ljubi sestri“ „Edinost“ in „Nova Soča“, zadnja pa le bolj prikrito in hinavsko.

Da bi se spodkopala tla vrlo se procvitajočemu katoliškemu „Domoljubu“, izlegla je „Narodna ti-skarna“ nov, po obliki podoben, po duhu popolnoma nasproten list za priprosto ljudstvo, kateremu so njegovi botri dali ime „Rodoljub“. List, kateri napada najdražje in najsvetejše svetinje narodove, list, ki mu s svojimi napadi na duhovščino hoče spodkopati steber, na katerem sloni cerkev Kristusova — ker brez duhovščine ni cerkve — list, ki na ta način koplje narodu verski, moralen in tudi materijalen grob — kjer namreč opeša ali še celó popolnoma zgine vera, pogine tudi narod — tak list se pač ne more imenovati „Rodoljub“. Ta naslov so dali liberalnemu listu najbrže tudi zato, ker se skoro enako glasi s katoliškim listom „Domoljubom“ in bi se zato utegnil kdo vjeti in si po zmoti namesto katoliškega prijatelja naročiti liberalnega sovražnika.

Sploh pa moramo reči, da je „Rodoljub“ vreden sin svojega očeta „Slov. Naroda“. Na njem vidimo spolnjen pregovor: „Jabelko ne pade daleč od drevesa“, in pa: „Kar mačka rodi, miši lovi.“ Komaj da je pomolil iz plenic svojo glavico, že pridruša duhovnike in škofe, da odletavajo iskre na vse strani! Izmed leposlovnih listov omenim dunajski in ljubljanski „Zvon“, katera sta vtihotapila med Slovence materijalizem, panteizem in pesimizem in tako spodkopavala krščanstvo. Zvonec v razširjanju teh protikršćanskih načel sta nosila Stritar in dr. Tavčar. Da se ni treba spuščati v podrobnosti,

opozorim na dotične izvrstne članke v „Rimskem Katoliku“.

Jednako so na Primorskem z novim letom proti novemu katol. „Primorskemu listu“ ustanovili liberalci kar dva nasprotna lista za ljudstvo: „Primorca“ in „Novičarja“ v Trstu, ki seveda sedaj v pričetku ne kažeta svojih rožičkov, a jih bodeta pokazala, kedar bo potreba.

To pa moramo omeniti, da je razširjenje takih protikrščanskih nauk med Slovenci, kakor so materializem in panteizem, nov dokaz sorodstva med našimi liberalci in framasoni. O materializmu in panteizmu v framasonstvu dobiš dovolj podatkov v celem drugem zvezku Taksilovih „tripičnih bratov“. Tako pravi ta poznavatelj te skrivne družbe na str. 148: „Lože se pečajo večinoma s politiko, kapiteljni s panteizmom, areopagi so pa v svojih obredih naravnost satanski. Najprej je treba pomesti s panteizmom in materializmom zadnje krščanske ostanke iz srea, in prostor napraviti novi veri, da more nastopiti novo bogočastje, — bogočastje satanovo.“ Pri framasonih zavzema namreč satan mesto krščanskega Boga, katerega so zavrgli. (L. T. 149, obred kadošev 159 in molitve na čast satanu str. 159.)

Seveda to zadnje, namreč da je naposled vse framasonstvo le cerkev satanova, se proti neudom skriva, ker more si misliti, da le malo je ljudi na svetu, ki bi zavrgli krščanskega Boga in hoteli satana posaditi na njegov prestol in mu zažigati kadilo.

Da se vrnemo nazaj k tisku in našim liberalcem, vprašamo: kakšen namen imajo naši liberalni listi v prvi vrsti? Morda boj za narodnost? Da jim je narodnost vedno na jeziku, je sicer znano, a iz njihovega pisarenja se brez težave spozna, da jim je glavni namen: boj zoper cerkev, boj zoper duhovščino. Kakor se je ustanovil „Rodoljub“ z namenom pobijati vpliv „Domoljuba“, enako se je osnovalo „Slovensko društvo“ zoper „Katoliško politično društvo“, „torej boj z vsemi sredstvi“! S koliko nejevoljo spremljajo naši liberalci rast in razširjanje katoliških tiskarskih in društvenih podjetij, je znano iz njihovega zabavljanja, ki si včasih poišče duška v „Slov. Narodu“. (Primeri „Slov. Narod“ 13. okt.) „Stiskavna društva“ itd. so priimki, s katerimi se pitajo „Katol. tiskovna društva“. Kdo ne vidi v vsem tem framasonske taktike in framasonskega duha!

XV.

Tretji red.

Tretji red je cerkvena ustanova, obstoječa čez 600 let. Znano je, kako ga ravno sedaj vladajoči sv. oče Leon XIII. ceni in priporoča kot važen pripomoček za reševanje socijalnega vprašanja. V okrožnici z dné 17. sept. 1882 govori papež o tretjem redu: „Hvalimo one, ki so že v III. redu, odobravamo njihovo gorečnost in želimo, da bi se III. red vedno bolj širil, da bi krščanski narodi s tisto

vnemo in tako mnogoštevilno stopali vanj, kakor so to storili naši predniki za časa sv. očeta Frančiška“. Nadalje opominja sv. Oče posebno duhovnike, naj ne nehajo priporočati vernikom tretjega reda tako na leci, kakor pri drugih prilikah. V začetku lanskega leta je sv. Oče znova pokazal svojo naklonjenost do tretjega reda, ker po smrti kardinala Simeonija, ki je bil protektor serafinskih treh redov, je sv. Oče ta protektorat sam prevzel, kar velja za dokaz posebne ljubezni. Tako sv. Oče.

Naši liberalci sodijo pa o tretjem redu vse drugače. Njihovo „katoličanstvo“ jih nikakor ne zadržuje, da se stavijo v nasprotje s sv. Očetom. Ko sv. Oče tretji red blagoslavlja, ga oni psujejo, preklinjajo, njegove ude pa stavijo v očiten zasmeh in jih pitajo s „trcijali in trejalkami“. Dne 28. aprila leta 1891 je pisal „Slov. Narod“: „Famozen aparat ta tretji red. Razsodnih ljudij ne vlové v ta red in ti z vrvjo čez pas prepasani ljudje III. reda nam ne bodo skvarili naših plesov.“ Torej vsi papeži in škofje, ki so priporočali III. red in so bili sami vanj vpisani; vsi kralji in cesarji, ki so nosili spokorno obleko III. reda, in takih je znanih 130, med njimi omenim Rudolfa Habsburškega in Leopolda I., vsi na stotine broječi svetniki III. reda (primeri serafinski martirologij): vsi so bili nerazsodni, torej po sodbi naših radikalnih nihilistov pravi te p e c i. Razsodni so pa le liberalci in njihovi bratje framasoni. Le ti so vzeli vso razsodnost v zakup!

XVI.

N r a v n o s t.

Framasoni niso prijatelji krščanske nравnosti. Z vso pravico pravi katekizem kadošev (L. T., II., 303): „Čisti gnosticizem je duša in mozek framasonstva.“ Znano je pa iz zgodovine, posebno iz spisov svetega Avguštna, ki je bil nekaj časa sam gnostik, kako so gnostiki nравnost teptali z nogami. Značilna za framasonstvo je dalje izjava laškega br. . . „Piccoli-ja“: „Najboljše bodalo, s katerim zadenemo cerkev v srce, je korupcija; naša glavna skrb mora biti obrnena v to, da odtrgamo človeka od njegove družine in mu vzamemo nравnost.“ (L. T., II., 559.)

Nič manj pomenljiv je pouk adopcijskega obreda o čistosti: „Vedno devištvo ni le nobena krepost, ampak nравnost nasprotuje celó natorni postavi (str. 568). Sploh vsi obredi framasonstva, govori pri njih in stvari, ki se takrat rabijo, očividno kažejo, da je nemoralnost „duša in mozek“ te družbe, njen temeljni kamen. O tem nas prepričujejo androgine lože, stebra *J* in *B*, plamenčča zvezda s črko *G* v sredi, navzdol obrnen trikot s črko fenicijskega alfabeta, v 13. stopinji Royal-Arch (kraljevi svod) itd. Posebno pa mora nравni čut vsakega kristijana užaliti ostudna razlaga križa v stopinji: „Rožni križ“ (ibid. 234) in pa „clavis Symbolorum Secretorum“, ki je podoben mravljišču, sestavljenemu iz najgrših

ostudnosti in bogokletij. Z ozirom na praktično izvršitev nemoralnih nazorov v loži, in na korupcijo krščanskih narodov, katero je vzela loža v roko, opozorim na izjavo Orly-jevo, ki je bila že prej navedena (L. T., II., 560) in pa na besede Taksilove: „Tudi še dandanes vidimo, da, kamor postavi framasonstvo svojo nogo, ondi se začne pornografično slovstvo, nesramna umetnost, začnó se hiše nesramnosti.“ Tako framasonstvo.

Kaj pa naši liberalci? Kdo pospešuje med Slovenci najbolj nemoralnost, kdo spodkopava pri nas krepost, čistost, steber, na kateri se opira narodova moč in značajnost? Kje so aposteljni proste ljubezni, t. j. razuzdanosti? Ali niso oni, ki so se v Ljubljani v potu svojega obraza, z vsemi mogočimi sofizmi trudili, da zgubi Ljubljana časten naslov „bela“ in da postane „črna“, ali niso oni, ki so že pred par leti hoteli naše glavno mesto „osrečiti“ z moderno pridobitvijo „hiše nesramnosti“ in se jim je v zadnjem času izpolnila ta vroča želja vsaj za nekaj tednov? Ali ne oni, ki oskrunjajo naše leposlovje z umazanimi pesnimi in povestmi, v katerih se šopiri ljubezen, polna ljubosumja in prešestva, proizvodi, ki so tako pogubni deviški čistosti, kakor zakonski zvestobi? Da, oni kopljejo grob nravnosti, ki rujejo našemu narodu iz srca v govoru in pisavi krščanske pojme o lepem in grdem, o dovoljenem in prepovedanem, o čistosti in nečistosti. To so oni, ki tajé prostost človeške volje, in zato zametujejo krščansko vodilo: „abstine et

sustine“, kroti svoje strasti in zatiraj hudo nagnjenje v sebi, namesto tega pa oznanjujejo nov evangelij o „neukrotljivi sili spolne ljubezni“.

Kakor frامasonstvo samo priznava, da je nemoralnost njegov glavni steber, tako igra nemoralnost važno vlogo tudi v liberalizmu. Redki so slučajji, da bi ostal liberalizem v konkretnem slučaju dlje časa le v teoriji in bi ne rodil praktičnih posledic, ki imajo skoro vselej tudi nemoralno lice. O tej točki bi se dalo še mnogo govoriti, da pa stvar preveč ne naraste, omenim le še nekaterih posameznosti iz liberalne torbe v dokaz, kako sodijo naši liberalci o nravnosti. Kakor pravi loža, da je vedno devištvo nasprotno naravni postavi, enako je moniteur naših liberalcev zoper celibat. Dne 30. sept. je namreč pisal o celibatu, da je jeden poglavitnih vzrokov, „da se širi verski indiferentizem in vzbuja javna nejevolja“. Svojo sodbo o nerazrušljivi zakonski zvestobi je na žalostno-značilen način izrekel o priliki, ko je pisal o Parnellu. Njegovo prešeštvo je naravnost opravičeval in zagovarjal z „nevkrotljivo silo spolne ljubezni“.

Kako natanko se je vjemal „Slov. Narod“ pišoč o tem prešeštvu z ložo, ki govori v starem, sprejetem šotiškem obredu (L. T. II. 341): „Zakon je nerazrušljiva veriga, sužnost brez upanja oproščenja, brez ozira na ljubezen, katera drugim daje postave, sama jih pa ne pozna“. Da je slovenski radikalizem

istih nazorov o nravnosti, kakor loža, prečitaj nekoliko povestij Emila Leona, ki so raztresene po obeh „Zvonih“, odpri in poglej nekoliko strani „Brusa“, ali pa pamflet drja. Nevesekdo z naslovom „4000“. Gradiva ti ne bo z lepa zmanjkalo. Mimogredé naj še omenim čudnih moralnih ekstravagank v dijaškem listu „Vesna“, ki morajo vsakega pravega rodoljuba napolniti z žalostjo in mu odpirajo kaj žalosten pogled v prihodnost. To je sad liberalnih nazorov v mladih sreih, onih liberalnih nazorov, ki se le prevečkrat v srednjih šolah s katedra dijakom vtepavajo v glavo. Vsaj pri nas je bilo tako. In kaj koristi še tako velika vednost, ako je srce sprideno! Nemoralna mladina in cvetje, ki ima že črva v sebi, sta si enaka.

XVII.

Verska šola.

„Šola je bojno polje, na katerem se bo odločila osoda človeške družbe, ali ostane še krščanska, ali se pa pogrezne v paganstvo“, rekel je sv. Oče Leon XIII. v neki okrožnici zadnjih let. Krščanstvo zastopa katoliška cerkev, paganstvo pa framasonstvo. V ta namen hoče iztrebiti iz šol zadnjo sled pozitivne vere pomneč resnico, da čegaver je šola, tega je prihodnost. Ako govori loža v 13. stopinji „Royal Arch“ (L. T. II. 338) „da je treba ljudski pouk spopolniti, prevstrojiti idealistični verski pouk in ga spraviti v soglasje z napredkom“, vemo dobro, kaj pomeni to spopolnenje. Določno in naravnost govori

o tem laški veliki orient (str. 388) „Vsakdanja skrb bratov . . . framasonov mora biti vzgoja in pouk v šoli. Paziti jim je, da ne bo nastavljen noben tak katoličan, ki ima še količkaj verskega mišljenja . . . Šole naj bodo indiferentne ali protikatoliške.

Da dobimo ljudsko šolo v svojo oblast, treba jo izviti občinam, ki so neredkokrat še pobožne, in jo podrediti državi, katero vladajo framasoni. Brezverska vzgoja naj se v nebesa povzdiguje, vse pa, kar dela nečast duhovniku ali klerikalnemu učitelju, naj se naslika prav črno.“ Po tem navodu se je ravnala loža v vseh katoliških državah in je ruvala toliko časa, da je pokopala versko šolo, in na mesto nje vpeljala brezversko. To nam spričuje vsa zapadna Evropa in žalostno skušnjo imamo tudi mi v Avstriji.

Ona framasonska brošura „Die Pabstkirche und die Freimaurerei“, ki je izšla kot odgovor na slovečo papeževo okrožnico o framasonstvu, „Humanum genus“ nazvano, naznanja očitno, pred vsem svetom — kar v loži v obče ni navada — framasonski bojni načrt zoper cerkev. Drugi paragraf v tem programu se glasi: „Popolno treba ločiti cerkev od šole. Duhovnom je treba vzeti ves vpliv na šole, izključiti jih moramo iz vseh učiteljskih služb, iz krajnega šolskega sveta in od šolskega nadzorstva. Verske redove, ženske in moške, treba je odstraniti iz učiteljskih krogov, kjer pa to še ni mogoče, naj se jim pristop, kolikor se dá,

obtežuje. Vse šole morajo priti v roke prostomiselni učiteljev, ki nimajo z duhovščino nič opraviti.“ Tretja točka ima pa naslov: „Odstranitev vsakega verskega pouka.“ Kot vzrok navaja: „verski pouk rine n r a v n o z m e š n j a v o v mlada srca in obdaja otročje spoznanje kakor z meglo. Verski pouk sprija, poživini . . . Prosto človeško mišljenje se ne more razviti in čutila ne povzdigniti. Zato brezverska šola, brezverske knjige! Proč pa s sveto-pisemsko zgodovino, proč s kateheti.“ Peta točka zahteva emancipacijo ženskega spola in da se to doseže: „brezverske deklške penzionate pod vodstvom emancipiranih žensk.“ „Vzgajajo naj se dekleta za čisto človečnost, zato: telovadba, ples, kozmetičen pouk o lepoti, in berila, ki gojé moderno prosveto.“ (Stauracz, der Schlachtengewinner Dittes und sein Generalstab str. 4.)

Kolikor so razmere pripuščale, so se tripični bratje natanko ravnali po tem navodu povsod in tudi v Avstriji. Krščanskega nauka pri nas sicer še niso mogli popolnoma vreči iz šole, zato so pa tem bolj skrbeli za tako sestavo šolskih postav, da more brezverski učitelj ravno nasprotno otroke učiti, kakor jih uči katehet in tako vničiti ves vpliv katehetov na otroška srca, ne da bi prišel s šolsko postavo navskriž. To potrjuje sam duševni oče sedanje avstrijske bezverske šole Dr. Dittes: „Nikdar več ne morete tega vničiti, kar sem storil. Prihodnost naj odloči, katera setev bo boljše rastle, vaša ali moja. Brez dvoma je na polju, katero sem jaz ob-

delaval, vaš plevel s korenino izruvan in ne bo nikdar več obrodil.“ (Stauracz str. 34).

Taka je tedaj naša šolska postava, da more Dittes tako samozavestno govoriti o svoji setvi nejevere. Da je pa taka, ni čuda, ker je imela take roditelje, ki so bili ali pristni framasoni, ali pa vsaj njihovega duha. Posebno veliko ulogo je igral ravnokar imenovani dr. Dittes, nekdanji vodja dunajskega pedagogija. Mož je framason in svojih protiverskih nazorov ne skriva nikjer. Ko je nastopil svojo službo na Dunaju, je kategorično zahteval: „Nikdar ne sme noga kakega duhovnika stopiti v ta zavod“ (ibid. str. 40); vero in vse verske pojme je imenoval „izrodek domišljije“ (ibid. str. 45). Dittesov tovariš je dr. Hannak, ki je postal čez nekaj let njegov naslednik na pedagogiju. Znan je po svoji zgodovini, ki je strankarsko delo, odlikujoče se po svoji mržnji do katoliške cerkve, papeštva in posebno jezuitov, nasproti pa proslavlja krivoverce Petra Valda, Husa, Lutra, framasona Pombala in kar gori za reformacijo. Sploh ta zgodovina ni objektivna, ker mrgoli že zdavnej dokazanih zgodovinskih lažij, kakor je n. pr. dokazana laž, da je Tetzal prodajal odpustke (ibid. str. 88). Tretji v družbi je br.: Lindner, ideal liberalnih slovenskih učiteljev, in posebno vzor dr. Romiha, v čegar obrambo je slednji prelil že toliko — črnila. A tudi dr. Romih s svojimi zavezniki ga ne bo mogel oprati. Lindner je bil framason in framasonskega duha so tudi njegovi spisi,

med njimi „Vzgojeslovje“, ki se rabi na avstrijskih učiteljskih pripravnicah. Toliko naj zadostuje. Več o tem najdeš v omenjeni Stauracz-ovi knjigi str. 107 in v „Rimskem Katoliku“.

Lahko se pa tudi že iz tega spozna, da je brezverska šola otrok framasonski in da je loža njegova mati. Kdo se bo potemtakem še čudil, da imenuje Pij IX. avstrijske šolske postave „leges abominabiles“ in da naši škofje tako odločno in stanovitno zahtevajo versko šolo!

Ne tako naši liberalci. Ne najdeš jih na strani od sv. Duha postavljenih pastirjev — škofov — ampak na strani framasonov. Verska šola jim mrzi, mraz jih pretresa, ako le o nji čujejo. Posebno liberalni učitelji, ki so že otroci moderne brezverske šole, so vsi vneti za njo in z nekakim ponosom jemljejo v roke v zlato vezane nove šolske postave. Dobro mi je še v spominu, kako so pred petimi leti nekateri učitelji nagovarjali ljudi, naj ne podpišejo znane peticije za versko šolo, katera se je na to poslala državnemu zboru. Glasilo slovenskih liberalcev „Sl. Narod“ izraža tudi v tem pogledu mišljenje svoje stranke. Dne 3. avgusta 1891 je pisal: „mi smo proti verski šoli, ker v naših sedanjih šolah ne treba nobene spremembe“; dne 20. febr. pa: „verska šola z vsemi pritiklinami je le prisiljena bojna parola, za katero se ne moremo ogrevati, ker vsaj za slovenske pokrajine nima najmanjše praktične vrednosti“; dne 23. febr.: „v interesu naše narodnosti pa tudi v interesu vere (!) je, da se ne povekša

vpliv škofov na šolo.“ Ker se ta list pri vsaki priliki izraža zoper versko šolo in je njegovo mišljenje o tem že znano, pač ni treba navajati še več citatov. Po „Narodu“ se ravnaajo tudi drugi naši liberalni listi, kateri vsi naravnost govoré zoper versko šolo, ali pa o vseh nasprotnih naporih naših škofov stanovitno molcé, kakor da bi bila povsod največa zadovoljnost s sedanjo šolo. Torej tudi na polju brezverske šole so našli framasoni zaveznike v slovenskih liberalcih.

Kakor upa loža le s tem, da se vpelje povsod tako imenovan „Laienunterricht“ in izključi duhovnik iz šole, doživeti: „lepe dneve raja“, kakor se izraža govornik v 19. stopinji „Veliki nadduhoven nebeškega Jeruzalema“ imenovani (L. Taxil 261), enako delujejo tudi naši liberalci zoper samostanske šole. Omenim napad na frančiškansko šolo v Rudolfovem v „Slov. Narodu“ leta 1891, omenim nasprotnost do uršulinske šole v Ljubljani, omenim slednjič tudi ono žaloigro s frančiškansko šolo v Kamniku, kjer so slovenski in nemški liberalci pod enim klobukom delovali v njen pogin in nato na njenem grobu skupno praznovali banket. In kakor zahteva loža v oni brošuri „die Pabstkirche und die Freimaurerei“, emancipacijo ženskega spola, „kar naj se doseže z brezverskim dekliškim penzijonatom pod vodstvom emancipiranih žensk“, enako delujejo slovenski liberalci, posebno oni v Ljubljani na to, da se ustanovi višja dekliška šola s svetnimi učitelji na

podlagi moderne, t. j. brezverske vzgoje. Samostanska šola jim ne ugaja, ker je preveč verska in ker so redovnice nesposobne izrediti moderne „Salondame“, katere naj bi ne poznale verskih potreb. Ker se v samostanu vzgajajo dekleta tudi za večnost, za Boga in ne samo „za zdravo človečnost“, ker se ne gleda na „kozmetično leposlovje“, tako imenovano „aufklärende Lectüre“, kakor ga zahteva loža, je pa kar naravnost prepovedano: odtod sovražstvo do samostanskih šol in zato težnje po brezverski višji dekliški šoli. Kako lepo gredó naši liberalci z ložo roko v roki! Kako soglasje v nazorih in težnjah!

XVIII.

Krščanski socializem.

Vsa cerkvena zgodovina, tako ob propadu starega paganstva, kakor najnovejši čas, ko vodi ladijo sv. Petra „prijatelj delavcev“, slavni Leon XIII., nam spričuje, da je bila cerkev vedno mati revežev. Po vzgledu svojega božjega ustanovnika je tudi ona vedno imela posebno ljubezen do ubogih, zatiranih, slabotnih; z deli usmiljenja jim je otirala njihove solze in lajšala njihov žalosten položaj, z božjim naukom gojila je v njih zaupanje, potrpežljivost in udanost v voljo božjo; a vsikdar tudi z vso odločnostjo klicala v spomin imovitim dolžnost pravico-ljubja.

Tu omenim le, koliko je sv. cerkev storila za osvobojenje sužnjev; le njej se je zahvaliti, da je

zginila nekdanja sužnost iz Evrope; koliko se trudi tudi sedanje čase, da se zatara suženjstvo v Afriki. — Kdo se ne spomni na kardinala Lavigerie-ja? — Koliko si prizadeva posebno sedaj Leon XIII., da osvobodi bele sužnje po evropskih mestih, omenim le njegove okrožnice o delavskem vprašanju. V tej svoji ljubezni cerkev ne pozná razločka, z istim maternim sočutjem objema vse narode, ne gledé na rod, ne gledé na jezik ali barvo, le kdor je v večji potrebi, ta jej je bolj pri srcu. Njeno srce je odprto tako rumenkastim Kinezom na daljnem vzhodu, kakor rudečeokožnim Indijancem po ameriškanskih pragozdih in črnim sinovom vroče Afrike, vse sprejema z isto ljubeznijo v svoje materno naročje, ker smo vsi otroci jedne človeške družine, otroci jednega nebeškega očeta, in ker smo vsi odkupljeni s krvjo Sina božjega. Katoliška cerkev ni nikomur zaprta, njena dobrodelnost nikomur odrečena.

Vse drugače pa nasprotna cerkev, to je, loža. Pri njej odločuje denar in čedna zunanost, zato sprejema le bogatine v svojo sredo in one, ki jih zlorablja v svoje namene, vzlasti take, ki so lepe postave.

Ker igra v loži zloba važno vlogo, sta ta dva pogoja za sprejem razumljiva. Zato so pa iz frama-sonske družbe izključeni vsi reveži, zamorci, mulati in telesno pohabljeni. (L. T. I. 251.) Loža ne pozná usmiljenja do revežev; vsa dobrodelnost, katero hlini pred svetom, je le h i n a v š č i n a; to pripozná v obredu višjih stopinj sama. (L. T. II. 519.)

Miloščina, ki se zbira na framasonskih shodih za „otroke, vdove“, obrne se za družbine namene, reveži ne dobé od tega ničesar. „Varujte se z vsokrbjo,“ — uči stari sprejeti šotiški obred, — „da se ne nagnete preveč na stran proletarijata, ker proletarijat le vzame, ne prinese pa ničesar. Naše pravo polje so višji stanovi, katerih površna olika in kratkovidna nečimernost je kakor nalašč za naše nauke.“ (Obred 33. stopinje z imenom „Generalni veliki nadzornik,“ L. T. str. 353.) Br. . . . Ragon, oficijelni pisatelj lože, imenuje reveže „ostudno kugo“. (L. T. II. 520.) Skratka: Loža ne ljubi revežev, ampak se jih ogiblje, kakor da bi bili govovi. Več o tem najdeš v 12. poglavju Taksilovih „tripičnih bratov“ v drugem zvezku.

Tudi liberalci nimajo srca za reveža. To se kaže tudi pri nas. Koliko liberalcev pa je pri Vincencijevi družbi ali pri drugih dobrodelnih napravah? Finim gospodom iz liberalnega tabora sevéda ne ugaja, hoditi po zaduhlih brlogih, v katerih prebivajo reveži, in zato prepuščajo veliko-dušno ta posel klerikalcem! Vsaj je še znana krlata beseda, ki se je pred leti čula v mestnem odboru ljubljanskem, da se revežem ne more pomagati!

Liberalci se kaj radi imenujejo prijatelje učeče se mladine, „nadepolne mladine“, „upa naše prihodnosti“. Res je, da obračajo svojo pozornost učeči se mladini, a le z namenom po zgledu Mladočehov

že dijakom na srednjih šolah vcepiti liberalnega duha in vpreči jih v liberalni jarem. Zato prodajajo dijakom svoj literarni strup „po znižani ceni.“ A med onimi, ki mladino podpirajo, so liberalci le redki. Tu so zbrani v ogromni večini le „brezdomovinci“, zlasti duhovniki, lačnim dijakom daje se hrana večinoma le po toli sovraženihih samostanih in duhovskih zavodih!

Značilno je, kako sodijo naši liberalci o krščanskem socijalizmu, katerega priporoča sv. Oče Leon XIII. v okrožnici „o delavskem vprašanju“. „Narod“ je o tem pisal 11. apr. l. 1891: „krščanski socijalizem ni drugega, nego žleb, po katerem bi radi klerikalci napeljali vodo na svoj mlin; krščanski socijalizem je podlaga brezdomovinskega klerikalizma, katerega bomo pobijali z vsemi sredstvi.“ Torej: Z vsemi sredstvi zoper napore sv. Očeta, zoper krščanski socijalizem, kakoršnega on priporoča! Ali mar mislijo naši liberalci pomagati revežem in delavcem le z veselnicami in plesi, za katere se „Narod“ 28. apr. ist. l. tako goreče poteguje in jih tako vneto brani naproti — tretjemu redu, ki hoče baje skvariti plese.

Ako imajo ti „prijatelji naroda“ že do revežev-sorojakov tako malo sočutja in vedno zaprte žepe, kako mrzlo mora biti še le njihovo srce do revežev drugih dežel in drugih narodov na pr. do ubogih zamorskih sužnjev v Afriki!

Ko je opozoril sv. Oče pred par leti krščanske narode na pomilovanja vredno osodo ubogih za-

morecev v Afriki in jih vnemal, naj kažejo dejanski usmiljenje do svojih črnih sobratov, katerih leto za letom več stotisoč pade v strašno sužnost, odmevalo je po vsi Evropi med protestanti kakor med katoličani, začeli so se nabirati milodari za uboge trpine in ustanovila so se razna društva v stalno pomoč afrikanskih sužnjev.

Razliko delajo, kakor znano, le slovenski liberalci, oni nimajo nobenega sočutja in nobenega usmiljenja. Kolikokrat so že v tem času, kar prevračajo v javnosti svoje kozle, razlivali svoj žolč, „da gre toliko denarja iz dežele“. Enako so vpili, ko je prišel srednje-afrikanski misijonar Geyer z zamorskim duhovnikom Danijelom Sorur-jem, ki je v svoji mladosti sam skusil grozo sužnosti, v Ljubljano zbirat milodare za afrikanski misijon. Kar se jima gotovo ni nikjer po Evropi zgodilo, tudi med drugoverci ne, ker znano je, s kakim spoštovanjem so ju v protestantovskih deželah sprejemali, to se jima je zgodilo od strani slovenskih liberalcev v Ljubljani. Liberalci naši, ki tolikrat trdé, da zastopajo inteligenco in se bahajo s finim taktom, norčevali so se iz usmiljenih src, ki so kaj darovala za omenjeni blagi namen, in jih pitali zato s „trej-jali in treijalkami“, očeta Danijela Sorur-ja pa zmerjali s priimkom: „b l a g o s l o v l j e n i m u r i“. (Slov. Narod“ 10. jan. 1891. l.) Kaj ne, to je liberalna olika!

Iz vsega poglavja o „krščanskem socijalizmu“ se pa spozna, da je tudi v tem oziru liberalizem v

službi lože, tudi liberalizem vpije in kriči: revežu pomoč, a v istem času bi mu rad izsrkal celo mozeg iz kostij, ako bi bilo mogoče. — Koliko n. pr. je krščanska ljubezen storila za reveže v Ljubljani zadnjih 25 let! In koliko psovk je morala za to preslišati od slovenskih liberalnih listov! Kako ostudni napadi so se javljali od te strani na „Marijanišče“, očitali so temu zavodu celo repo in krompir, kar kmetovalci - okoličani darujejo za te namene. In vendar je na stotine slovenskih sirot, ki se vzgajajo v teh zavetiščih. Tako se rešuje pri liberalcih socijalno vprašanje!

XIX.

Narodnostni boj.

Sedanji narodnostni boj v Avstriji je vžgan po loži, ona ga goji in za to skrbi, da ne morejo priti avstrijski narodi do miru. Že leta 1851 je br. . . Josip Mazzini, tedanji načelnik laškega framasonstva, izrekel geslo „delenda est Austria“ in kot najboljši pripomoček za to je navel: „boj med raznimi avstrijskimi narodi“. Ta program so tripični bratje s pomočjo liberalizma natanko spolnovali do današnjega dne in vselej so bili framasonsko - liberalni listi, ki so netili ta nesrečni boj in v družbi liberalnih politikov preprečili vsako pošteno in pravično spravo. Veliko je o tem že pisal dunajski katoliški list „Vaterland“ in že večkrat razkril tajne niti, ki vodijo iz narodnostnega boja v ložo. Še več dokazov

za to trditev najdeš v dokaj znani brošuri: „Der Hammer der Freimaurerei am Kaiserthron der Habsburger.“

Žrtva tega boja so slovanski narodi, v prvi vrsti Slovenci. Ker nam je ta od lože vžgan boj provzročil že toliko hudega in vedno bolj vznemirja in bega naš narod, bi bilo pač potrebno, da bi se vsi Slovenci pod katoliško zastavo kot en mož postavili v bran proti našemu najhujšemu verskemu in narodnemu sovražniku.

Ali kaj vidimo? Od svojih zakletih sovražnikov so sprejeli nekateri Slovenci geslo: „narodnost nad vse“, torej tudi nad edino zveličavno vero. Ker večina naroda, posebno pa njegova duhovščina, ne more in ne sme vere vreči za plot in se okleniti framasonskega načela, od tod boj mej brati, od tod očitanje, da duhovščina ni narodna, da je narodnost vrgla v kot, od tod priimek: brezdomovinec, s katerim zmerjajo liberalci našo duhovščino.

S tem pa delujejo naši liberalci, če tudi morda nevedé, v smislu naših narodnih sovražnikov, napeljujejo vodo na njihov mlin in pomagajo kopati našemu narodu ne samo verski, ampak tudi narodni grob, ker „vsako kraljestvo, samo zoper sebe razdeljeno, bo razdjano“. Te besede našega Odrešenika potrjuje na svoj način loža sama v pouku za najvišjo in 33. stopinjo: „generalni veliki nadzornik“. Ta pouk pravi: „Neprestano moramo svoje moralne napade obračati zoper vero, ker še nobeno ljudstvo ni preživelo svoje

vere. Ako je vera uničena, je tudi postava in imetje nam (framasonstvu) izročeno. (L. T., II., 354.) Ako se tedaj narodi oklenejo framasonskega gesla: „narodnost čez vse“, bo celi svet veliko bojno polje, na katerem se bodo poprej mirno med sabo živeči narodi klali in eden drugega uničevali. Kdo bo v tem boju zmagal, ne vemo, gotovo pa močnejši, in to nismo mi le poldrugi milijon broječi Slovenci! Ne pod framasonsko zastavo in z geslom: „narodnost čez vse“ bomo rešili Slovenci svojo narodnost, ampak le pod zastavo sv. križa in v geslu krščanske pravice in ljubezni, ki uči: „kar nočeš, da drugi tebi storé, tudi ti drugim ne stôri“, bo zmagala naša pravična stvar. Zato, rojaki, le pod to zastavo branimo svoje pravice nasproti narodnim in verskim sovražnikom, pravica bo prej ali slej zmagala, ker nad njo čuje Bog.

XX.

Sodba o srednjem veku.

Framasonstvu je lastno, da sovraži vse, kar je katoliškega, in ker je v srednjem veku prešinjalo krščanstvo vse javno in zasebno življenje, zato velja njegovo sovraštvo tudi srednjemu veku in zato ga imenuje le „temni, mračni vek“.

Tako govori obred 18. stopinje: „rožni križ“ o srednjem veku: „Svet je zagrnjen v gosto temo nevednosti, le sèmtertja si upa kak žarek luči v samostane. Povsod vlada le sila, pravica po imenu še ni znana. Vse je zmedeno, šege, postave in izro-

čila, ki so še ostala po razpadu rimskega cesarstva. Med močnejšim in slabotnim še boja ni, prvi drugega kar stare. Ni je nobene pravice. (L. T. II. 210.) Enako pišejo o srednjem veku sploh vsi listi, ki so v framasonski službi, in skoro ga ni liberalnega lista, ki bi bil katoliškemu srednjemu veku vsaj nekoliko pravičen.

Kaj čuda tedaj, ako tudi slovenski liberalni listi nič bolje ne sodijo o tem veku in pišejo o njem le pomilovalno ter se tresejo samega strahu pred njegovo „temo in mračnostjo“.

Podobnih izjav o srednjem veku v naših listih se ne manjka, posebno je pa „Kolomon“ na kongresnem trgu že večkrat, in posebno pred par leti, izrazil svoje zaničevanje nad njim. Bilo bi pa tudi čudno, ko bi v tej točki imel svojo lastno misel, ko sicer le framasonsko dušno hrano pogreva in gosti ž njo svoje potrpežljive, na tako pogreto jed že navajene bralce. Prosit!

Navedem naj še izpisek iz framasonske knjige „Amico del Popolo“ (po „Rimskem Katoliku“ leta 1890, str. 246). Preberi, dragi čitatelj, ta framasonski navod in primeri ž njim vedenje naših liberalcev.

Navod se glasi: „Masonstvo mora v prvi vrsti na to delati, da pripravi duhovščino na slab glas in da zabranjuje občevanje ljudstva z duhovščino, bodisi v verskih družbah, bodisi v družinah. Ženo moramo odtujiti od cerkve in jo živiti s čitanjem časnikov in romanov, katerih glavni smoter je, dokazati, da je vera velika nesreča.“

Po občinah naj bodo opazovalna središča, katera naj bodo v tesni zvezi z uradniki, učitelji in trgovci, a v vednem nasprotju z duhovščino, ta središča naj zbirajo novice in jih pošiljajo časnikom, da se uniči brezmiselno češčenje duhovščine.

Družine, katere čitajo katoliške liste, moramo zasmehovati in v vsako družino vrniti liberalen list; ako se upa kdo zagovarjati duhovščino, moramo ga pobijati.

Proti duhovščini poslužujmo se liberalnih (delavskih) društev, šole, otroških vrtov; podpirajmo delo ob nedeljah, prirejajmo za ljudstvo razne gledališke predstave, kajti strasti, ako jih zdramimo, odtegujejo mladino od duhovščine.

Ne bodimo izbirčni pri sredstvih, da le izpodrinemo veljavo vere in duhovščine; vsako sredstvo je dobro, da oprostimo človeštvo duhovniških verig.“

Ali se ne poslužujejo naši liberalci več ali manj enakih sredstev, in ali ne delajo zoper vero in duhovščino na podoben način? Ali ne velja tudi pri njih gêslo: „Ne bodimo izbirčni pri sredstvih, da le izpodrinemo veljavo vere in duhovščine, za to je vsako sredstvo dobro.“

V tem oziru imamo klasičen dokaz iz naj-novejšega časa. Na pustni torek je deželna vlada dovolila uro le do polnoči, kar je popolnoma prav, ker na pepelnico ne gre rajati, marveč pepeliti se. Vsled tega pa je pisal „Narod“ na pepelnico res katoliškega lista dostojne besede:

„Te dni dokumentovali so nekateri krogi posebno intenzivno svojo skrb za duševni in telesni blagor svojih bližnjikov. Prouzročili so namreč, da se je vsem društvom, katera so priredila včeraj plesne veselice, zaukazalo od deželne vlade, da se mora ples o polunoči končati. Društva „Slavec“ in „Ljubljana“ pritožili sta se zoper to novotarijo telegrafično na ministerstvo notranjih zadev, katero je njima in ostalim društvom tudi nemudoma dovolilo ples čez polnočno uro ter prevzelo ná-se grozni greh.

Mi sevéda niti za trenotek nismo dvomili, kdo je izposloval to prepoved, in prav odkrito rečemo, da vidimo v takih skritih mahinacijah zoper dose-danje vsakoletno nedolžno navado zopet le izraz novodobne versko-socijalne nestrpnosti. Vsako leto se je n. pr. „Sokolova“ maškarada vršila brez ovire na pustni torek, nikdar se ni prepovedal ples čez polnočno uro in nikdar nismo čitali, da bi se s tem žalil verski čut. Tako je bilo pri nas in tako tudi povsod drugod. Sedaj pa so nastopili drugi časi, časi slepega verskega fanatizma.“

Torej ples, veselice, če treba, tudi na pepelnico, to je, kar liberalizem podaja primeroma revnim ljudém. S tem se po framasonskem kopitu vozí socijalno vprašanje. Bog varuj naše ljudstvo takih prijateljev!

Zveza mej ložo in liberalizmom je tedaj dokazana; dokazano je tudi, da je liberalizem, v kolikor se pojavlja na Slovenskem, prav tako v službi fra-

masonstva, kakor drugod po svetu. Bistvo njegovo je bilo uprav tako, ko se je prvič pojavil pri nas, njegova dela prejšnjih časov so bila deloma naših dnij — istorodna. Če bi kdo vkljub temu, da smo že v našem listu od l. 1873 to povdarjali in neovržno spričali, zahteval dokazov, ne ostanemo mu jih dolžni.

Liberalizem je loži v dinjan; to je dejstvo, ki se ne dá več tajiti. Loža se igra v srcu narodov in kar jim je najdražjega in najsvetejšega, zlorablja v svoji zvitosti v lastne namene. Kliče jim gesla krasna in vzvišena, da se narodom zanje ogrejejo srca, a gesla brez reda, brez podlage, tako da je posledica — strastven boj vseh z vsemi in pogin — milijonov ljudij. Narekava jim: za svobodo, za omiko, za narodnost, za pravico, za napredek, za svitlobo. In narodje, jedini v samo teh besedah, so si v vsem drugem nasprotni!

Veliko je že doseglo framasonstvo po svetu; veliko tudi v naši Avstriji. Že za časa Marije Terezije si je izbrala loža v torišče svojih peklenških spletk naše cesarstvo. Od Josipa II. sèm do naših dnij je delalo in še — dela. Kam je prišla Avstrija za ta čas, vemo vsi. Narodnostni boji, zatiranje nenemških narodov, verski boji, propad kmečkega stanú, izkoriščevanje delavcev, skoraj popolno uničenje malih obrtnikov in rastoči — židovski vpliv, javljajóč se poleg gmotnega izsesavanja Avstrije še posebno v nenravnosti in verski vnemar-

nosti — bolj kričé, nego bi jih mogel uglasiti kak državni zbor z vsemi ministri vred, ali kaka veselica v slavo ustavi — ali kak časniški članek. Evo, zvali ste hudobne duhove in — prišli so! — —

Vprašajmo se pa, odkod to, da je moralo tudi čilo, zdravo, idejalao nadahнено Slovenstvo dajati loži v službo svoje pomočnike in jih še daje? Saj je liberalizem natori rodov slovenskih popolnoma nasproten in ložina načela, katerim služi liberalizem, so v vsem svojem obsegu — neslovenska. Odkod se tedaj razlaga to, da smo morali pisati članke „slovenski liberalci in loža“? da smo morali slovenskemu svetu dokazovati, kaj je namen in kje konec našega liberalstva? Že začetkom smo dejali, da mi trdno zaupamo, da so naši liberalci nevedé v framasonski službi in to povdarjamo zopet. Toda odkod njihove ideje in njihov boj v framasonskem duhu?

Odgovarjamo na kratko! Te ideje, ki vodijo naše liberalce, jim je v glavo vtihotapilo — tujstvo in sicer jim jih je vtihotapil tisti nestvor, ki se jim je po gimnazijah in na vseučilišču vsiljeval kot — nemška kultura. „V deželi naši tujec gospodari“ ne samo s svojim kapitalom, marveč tudi s svojimi idejami in žal ne najboljšimi. Ali želite dokazov? V pesništvu našem vlada Slovincu do duše zoperna hipohondrija brez srčnosti, brez življenja, medlo in skisano, da se gabi slovenskemu srcu, ki čuti v sebi še iskro junaštva,

iskro moške vstrajnosti, ki je stoletja dičila naše očete. Sinovi junakov smo in naj bi — zbabéli? V pripovednem slovstvu ni bolje. Slovenskega duha ne najdeš zlepa v njem. Zbabélost in otožno javkanje brez svrhe in uzroka se druží, kakor vselej, z nasladnim vživanjem. Ni čuda! Nemška kultura gleda iz teh patvorov. Umazani Heine s svojimi posnemovalci, brezverski, kruti, često brezsrarni Goethe in vsi drugi, katere Nemci prištevajo klasikom so — učitelji? I, kaj za Boga družega so pa brali naši ljudje, kje so zajemali? Ali mej narodom, ali v Slovenstva velikih pesnikih in pisateljih?

Niti za las; učili so se pri Nemcih in iz — Stritarja. Naša trditev, ki je tu ne moremo natančneje razvijati, ki si jo pa iz prejšnjega vsak lahko razlaga sam, je namreč ta, da je Stritar s svojim tujim duhom zanesel vso gnílobo in lenobo, s katero se sedaj ponaša naše slovstveno delovanje. V tem, vemo, da smo si z mnogimi razboritimi možmi nasprotnega tabora popolnoma jedini.

In sicer, kaj se največ bere? Kje se najčešče zajemlje vsa modrost liberalna ž njenimi frazami in primojduševsko krepkimi izrazi vred? — Nobene skrivnosti ne izdajemo, če izjavljamo, da so nemški liberalni in židovski časopisi tista Hipokrene našim liberalnim ekvilibrantom. „Nova Preša“ daje podlago in — misli; v njenih feljtonih je dobil marsikateri Slovenec — svoje versko prepričanje. Takih feljtonskih vernikov je žalibog vedno več; in žal,

nobeden jim ne brani, ko se proglašajo kot jedino prave Slovence in ko nas pitajo z brezdomovinci, dasi so prvo znamenje slovenskega duha, živo krščansko vero, zamenili z židovskimi lažmi in frazami.

Nemška kultura! Samo izrodki njeni dehajajo k nam. Krščanskega, v pravem duhu, resnici in pravici v službi pisanega slovstva nemškega naše liberalstvo ne pozna in noče poznati. Židovske pamflete in nesramnosti bere in jih veruje in se vtali v njih; iz krščanskih nemških učenjakov in pesnikov se norčuje, dasi jim komaj ime pozna. Ne pravimo, da se hodite k Nemcem učit, a to pravico pa imamo zahtevati, da izrodkov židovske breznačajnosti ne bomo sprejemali od vas, če nam jih prav ponujate pod naslovom — nemške kulture! Ta „kultura“ je neizmerno škodila narodu; od nje nima ničesar, nego to, da bo kmalu izbacnen mej helotsko množico kot suženj tujstvu.

Kdor ima dobro voljo, nas umeje, zlobnej volji je zastoj dokazovati! Tujstva škodljivim vplivom velja naš boj, če se prav javljajo v domači besedi. Mi se kot Sloveni vdajemo samo jednemu vplivu, namreč jedino vplivu — vse oživljajočega, vse osrečujočega krščanstva! — —

98x25

140

56

700

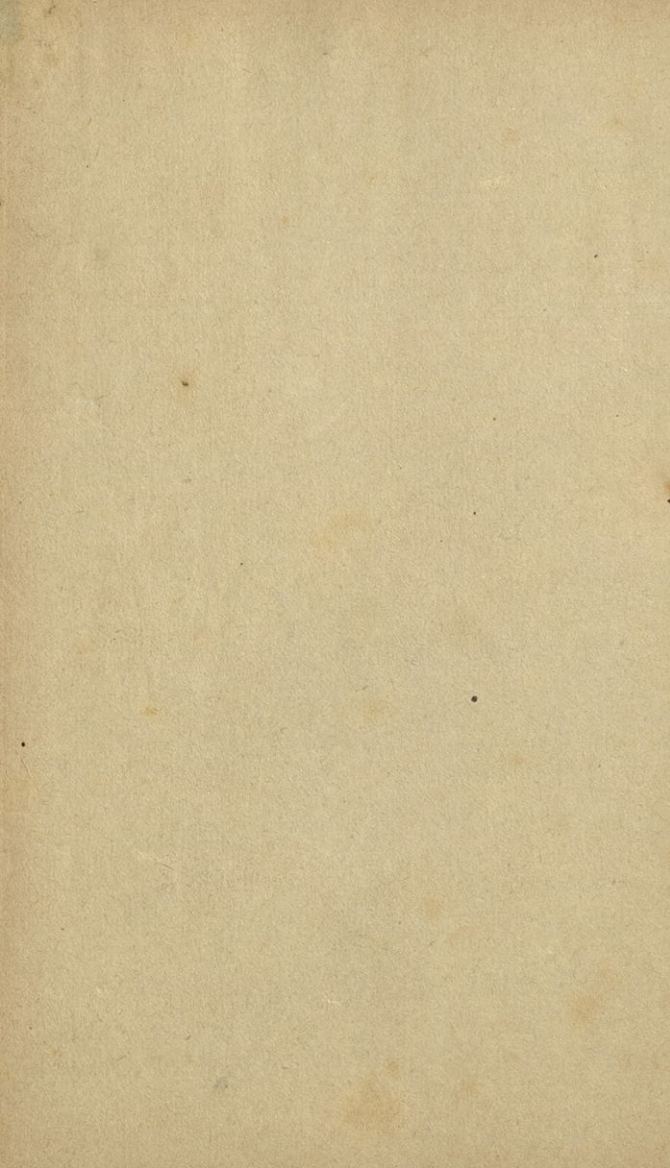
1

5

Wesley's method. doct
but see, Rā' et Tiggā,
Los in Chelovā, hātā
Las. navlaic.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

COBISS #

00000320620

